
ÅRSBERETNING 2023

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

” Bygger vi bygg med lang levetid, med gode energifleksible varme- og kjøleanlegg, og mulighet til å reparere og skifte deler, gjør vi både dem som skal bo i bygget og klimaet en tjeneste.

2023; TAKTIKK, RISIKO OG VANN-BÅREN VARME

Usikkerheten vil ingen ende ta. Fjoråret ble året med galopperende priser, en rente som aldri stoppet å stige og utenlandske arbeidstakere som pakket sekken og reiste hjem. Likevel, tre år med uro har på ingen måte knekt rørbransjen. I de aller fleste segment, og i de fleste deler av landet, har bedriftene "stått 'an av". Bedrifter har leid arbeidstakere av hverandre og strukket seg så langt som mulig for å holde lærlinger i arbeid.

Koronaårene ble overraskende gode år for mange rørleggerbedrifter, med tilnærmet null rente og penger til overs var det mange som valgte å pusse opp hjemme. I prosjektmarkedet var aktiviteten høy. Det var byggenæringen som holdt hjulene i gang under pandemien. Når renten så gikk opp og økonomien skulle kjøles ned, var det i byggenæringen følgene ble størst, med lavere aktivitet. For mange bedrifter har 2023 vært et krevende år, og flertallet av rørleggerbedrifter gikk inn i 2024 med lavere ordreserver enn året før, og med et nokså pessimistisk syn på det nærmeste halvåret.

Mange rørprodukter handles fra utlandet og i 2023 steg prisene til himmels, i takt med at den norske kronen falt i kjelleren. Det gav noen utfordringer. Særlig for bedrifter med fastpriskontrakter eller kontrakter som ble regulert etter feil indeks.

2023 var året der det gjaldt å passe på kontraktene og spille sine kort riktig. I løpet av året ble det arrangert åtte "Tekniske jusforum" i samarbeid med Nelfo, og RørNorge stod ansvarlig for 18 webinar i håndverksforum i BNL-familien. Webinarene hadde til sammen 2404 deltakere, og illustrerende nok var webinarer med temaet "Forhandlingstaktikk og prosessrisiko – sett fra pokerbordet", mest populært, med 254 deltakere.

1. april trådte innleieforbudet i kraft for halve befolkningen og hele Østlandsområdet. Det var ingen spøk. Det har vært krevende å få logistikken til å gå opp og mange bedrifter opplever at kostnadene til bemanning har økt. På ulikt vis, og ofte ved å låne mannskap fra andre produksjonsbedrifter har bedriftene håndtert utfordringene. Samtidig er det mye som tyder på at innleieforbudet har forsterket en trend der de store blir større.

Innleieforbudet har gjort det vanskelig for utenlandske håndverkere å jobbe i Norge. I tillegg har den svake kronen også gjort Norge til et mindre attraktivt land å flytte til for å jobbe. Vi har nok bare så vidt sett starten på problemene vi i fremtiden får, med å bemanne prosjektene våre. Vi vet at markedet kommer til å snu og aktiviteten skal øke, men vi vet også at ungdomskullene går ned i hele Europa. Det blir mangel på arbeidskraft.

Heldigvis er det populært å bli rørlegger. Rørleggerlinja hadde i 2023 en vekst i antall søkere på 9,2 % sammenlignet med året før. 895 ungdommer søkte seg til rørleggerlinja, 72 av dem var jenter. 596 av ungdommen fikk plass, mens 299 måtte ta til takke med andrevalget. Rørentreprenørene Norge har gjort en ekstra innsats for å løfte undervisningen for ungdommen som går i gang med rørleggerutdanningen; i 2023 ble det utgitt egen, fysisk lærebok i rørleggerfaget. Boken er alt blitt en suksess.

Ellers er det om å gjøre og passe på at ungdommen som vil til faget, får læreplass i bedrift. Vi kommer til å trenge hver eneste rørlegger i årene som kommer. Både innleieforbudet og det økonomiske tilbakeslaget i 2023 merker byggenæringen for år fremover. Arbeidet med å rekruttere og å beholde ansatte lengst mulig, blir viktigere enn noen gang, men vi har også et arbeid å gjøre for å effektivisere bransjen slik at vi kan klare flere oppgaver med færre folk.

5. oktober 2023 var en merkedag. Regjeringen la frem handlingsplan for energieffektivisering. Panelovner skal i fremtiden erstattes av energifleksibel oppvarming (les: vannbåren varme). Mer kraft, mer nett og mer effektiv bruk av kraft, er vesentlig for at vi skal nå målet om å bli et lavutslippssamfunn i 2050, mente regjeringen og påpekte; For at vi skal lykkes med en storstilt satsing på energieffektivisering trenger vi summen av mange tiltak. Regjeringens handlingsplan viser en styrket innsats i energieffektiviseringsarbeidet i alle deler av norsk økonomi og det ble i statsbudsjettet satt av 1 milliard kroner til energieffektivisering. Det er en start.

Satsingen fra regjeringen er godt nytt for klima og det er godt nytt for rørleggerbedrifter. I det grønne skiftet venter mange oppgaver for rørleggerbedrifter, og allerede er det en rekke bedrifter som har spesialisert seg på å tilby gode vannbårene varmeløsninger. Også i Rørentreprenørene Norge er arbeidet startet for å øke basiskompetansen for utførende rørlegger på å legge vannbårene varmesystemer, slik det også er tatt et kompetanseløft for oppføring av sprinkelanlegg.

Det er mange krefter som trekker i retning av å stille strengere krav til energieffektivitet, men det vekker også til live de kreftene som vil trekke i motsatt retning. Når det er dyrt å bygge nytt, slik det har vært i hele 2023, kommer også kravene om å senke byggestandarden og bygge billigere. Slike krav er forståelig, men som bransje må vi holde fast ved å løfte kvalitet. RørNorge har forsvart faglighet og kvalitet i utførelsen i 2023 – og skal forsvare det i årene som kommer. Det er slik vi i fellesskap kan trygge en attraktiv og lønnsom bransje.

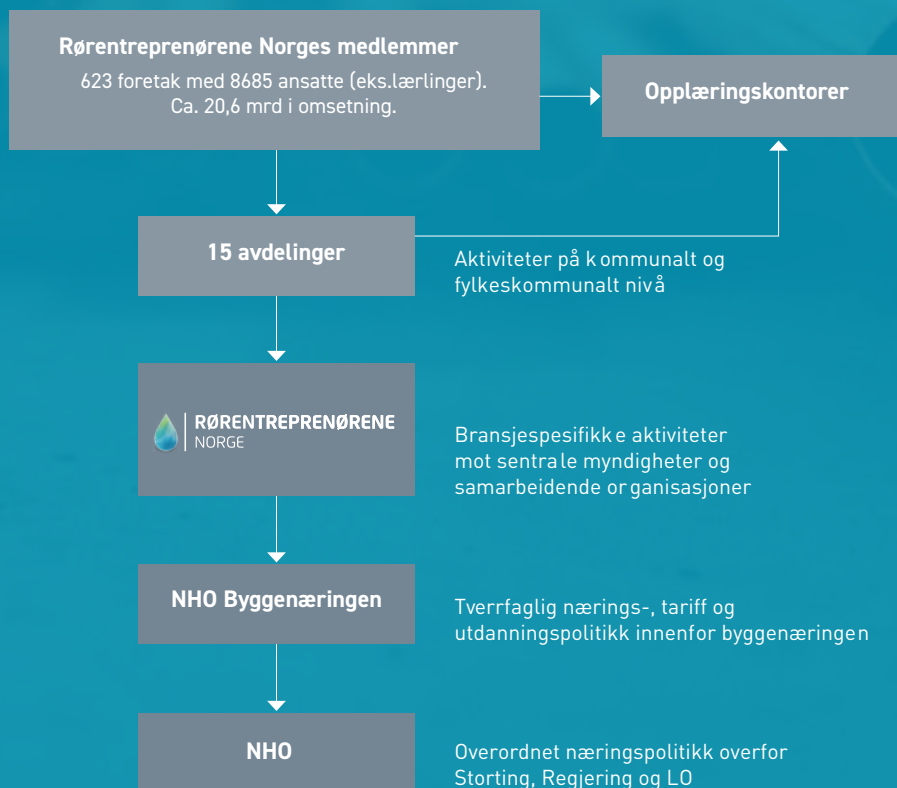
Bygger vi bygg med lang levetid, med gode energifleksible varme- og kjøleanlegg, og mulighet til å reparere og skifte deler, gjør vi både dem som skal bo i bygget og klimaet en tjeneste. Det mest miljøvennlige vi kan gjøre, er å bygge bygg som varer lenge. Det har vært budskapet i 2023 og det blir budskapet framover.

Marianne W. Røiseland
Adm.dir. Rørentreprenørene Norge

RØRENTREPRENØRENE NORGES FORMÅL

Rørentreprenørene Norge er en landsdekkende bransjeorganisasjon for rørleggerbedrifter. Organisasjonen ble etablert i 1913 og er tilsluttet NHO Byggenæringen (tidligere Byggenæringens Landsforening (BNL)) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Foreningens mål er å stimulere til, og skape forutsetninger for lønnsom og samfunnsnyttig næringsvirksomhet, forankret i høy etisk standard og god faglig kompetanse.

Rørentreprenørene Norges organisasjon

→ STYREINFORMASJON

TORKILD KORSNES Styreleder
Styreleder fra 2017
Valgdistrikt 2 Trøndelag
Daglig leder i K. Lund AS, Trondheim

INGER LIEN HALVORSEN styremedlem
Styremedlem fra 2023
Valgdistrikt 4 Rogaland
Sig. Halvorsen AS, Sandnes

KNUT JENSEN Styremedlem
Styremedlem fra 2020
Valgdistrikt 8 I Oslo og kommunene
Asker, Bærum, Nesodden og Oppegård
Daglig leder Eriksen & Jensen AS, Oslo

TROND HAGEN Styremedlem
Styremedlem fra 2020
Valgdistrikt 5 Agder
Finn og Albert Egeland AS, Mandal

PER HARALD OLSEN Styremedlem
Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 1 Finnmark, Troms og Nordland
Daglig leder Høytrykksvakta AS, Tromsø

NINA REIERSRUD Styremedlem
Styremedlem fra 2022
Valgdistrikt 6 Telemark, Vestfold og Buskerud
Prosjektleder, Bravida Norge AS, Drammen

ANDREAS KNUTSEN
Styremedlem
Styremedlem fra juni 2023
Valgdistrikt 10 Møre og Romsdal
Nordvest Miljø AS, Ålesund

EIRIK AUALE Styremedlem
Styremedlem fra 2020
Valgdistrikt 7, Innlandet
Avdelingsleder GK Rør AS, Otta

ANDREAS HELLEM styremedlem
Styremedlem fra juni 2023
Valgdistrikt 2 Trøndelag
Bravida Norge AS, Trondheim

HELGE RANHEIM Styremedlem
Styremedlem fra 2019
Valgdistrikt 8 II Oslo og kommunene
Asker, Bærum, Nesodden og Oppegård
Daglig leder i Østlandske WS AS, Oslo

MIKE KRISTIANSEN styremedlem
Styremedlem fra 2023
Valgdistrikt 3 Vestland
Unik WS AS, Nesttun

ÅKE SCHERFFENBERG Styremedlem
Styremedlem fra 2020
Valgdistrikt 9 Akershus og Østfold, med
unntak av kommunene Asker, Bærum,
Nesodden og Oppegård
Prosjektsjef NRA Øst, Lørenskog

PERSONLIGE VARAMEDLEMMER

- Distrikt 1: Stig Einar Mork,
Svartisen WS AS, Halså
- Distrikt 2: Anders Augdal,
K. Lund AS, Trondheim
- Distrikt 3: Kent Ove Øybost,
Gården Rørleggerservice AS, Bergen
- Distrikt 4: Bjarte Torgrimsen,
Rørlegger Nils Torgrimsen AS, Ølen
- Distrikt 5: Jarle Håkedal,
Rørleggermester Jarle Håkedal AS, Birkeland
- Distrikt 6: Marius Sanner,
Nøtterøy Rørservice AS, Skallestad

- Distrikt 7: Atle Roaldstveit,
YC Rør AS, Elverum
- Distrikt 8 I: Mari-Ann Amundsen,
Søstrene Amundsen Rørleggerbedrift AS, Oslo
- Distrikt 8 II: Eirik Vollen,
Assemblin AS, Oslo
- Distrikt 9: Tor-Erik Flateby,
Rørlegger'n Mysen AS, Mysen
- Distrikt 10: Ole Harald Vadseth,
Bravida Norge AS, Ålesund

➔ ADMINISTRASJONEN

MARIANNE W. RØISELAND
ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Ansatt 1.10.2018

INGEBJØRG MARTINSEN
KURS- OG KOMPETANSE KONSULENT
Ansatt 1.4.2002

ODDGEIR TOBIASSEN
DIREKTØR KOMPETANSE OG UTVIKLING
Ansatt 1.4.1997

TROND MARTINUSSEN
ADVOKAT
Ansatt 24.5.2019

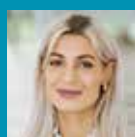
ELI HERMINE HEYERDAHL EIDE
FAGSJEF
Ansatt 1.4.2015

HENRIK SELJESET BERG-OLSEN
FAGSJEF
Ansatt 1.8.2022

ARE SKAAR NIELSEN
FAGSJEF
Ansatt 1.5.2010

KAJA HØVIK SIVERTSEN
KOMMUNIKASJONS RÅDGIVER
Ansatt 19.9.2022

ANNE LISE IHLE
ADMINISTRASJONSSEKRETÆR
Ansatt 1.4.2002

➔ AVDELINGER

FINNMARK

Daglig leder: Ruben Åsheim

ROGALAND

Daglig leder: Gry Skjæveland Winterstø

ØSTFOLD

Daglig leder: Martin Skjelin

TROMS

Daglig leder: Merete Larsen

AGDER

Daglig leder: Tore Skifjeld

BUSKERUD

Daglig leder: Nicolai Reiersrud

NORDLAND

Daglig leder: Merete Larsen

INNLANDET

Daglig leder: Åge Bjørnbakken

OSLO OG OMEGN

Daglig leder: Jens Løvås

MØRE OG ROMSDAL

Daglig leder: Øystein Lange

TELEMARK

Daglig leder: Roar Aasen

ROMERIKE

Daglig leder: Geir Jansen

VESTLAND

Daglig leder: Morten Husa

VESTFOLD

Daglig leder: Elin Moer Brønne

TRØNDELAG

Daglig leder: Petter Geving
Krigsvold

15

lokalavdelinger

- Finnmark
- Troms
- Nordland
- Trøndelag
- Møre og Romsdal
- Vestland
- Rogaland
- Agder
- Telemark
- Vestfold
- Østfold
- Buskerud
- Oslo og omegn
- Romerike
- Innlandet

➔ RØRENTREPRENØRENE OPPLÆRINGSKONTORER

De 13 opplæringskontorene er etablert i regi av Rørentreprenørene Norges avdelinger, og disse samarbeider tett rundt rekruttering og utdanning. Avdelinger og opplæringskontorer er ofte samlokalisert, og har felles styrer og/eller daglig leder.

STYRE, UTVALG OG REPRESENTANTER

VALGKOMITÉEN

- Stig Fylling, Valderhaug Rørhandel AS, Valderøya (leder)
- Inger Halvorsen AS, Sig. Halvorsen AS, Sandnes
- Torkil Skancke Hansen, Assemblin AS, Drammen

SMB-UTVALG

- Jan Terje Kristiansen, Drammen Rørservice AS, Solbergelva
- Line Marita Amundsen Volle, Søstre Amundsen Rørleggerbedrift AS; Oslo
- Arild Brekke, Brekke Sanitær AS, Holmestrand
- Øyvind Syversen, Holtefjell WS AS, Drammen
- Svein Arild Flataker, Flataker WS AS, Elnesvågen
- Christopher Messiah Skogstad, Sandvika Rørleggerbedrift AS, Sandvika

- Knut Jensen, Eriksen & Jensen, Oslo
- Jens Løvås, Rørentreprenørene Norge - Oslo & Omegn, Oslo
- Eli H. Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge, Oslo
- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge, Oslo

ENTREPRENØRUTVALGET

- Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim (leder)
- Frank Utne, Anders O. Grevstad AS, Bergen
- Snorre Barking, Assemblin AS, Oslo
- Erik Berg, GK Rør AS
- Øyvind Hagen, Bravida AS
- Jens Petter Burud, Caverion AS
- Dag Halvorsen, Teqva Gruppen AS
- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge

FAGLIG UTVALG

- Helge Ranheim, Østlandske VVS AS, Oslo (Styrets repr.)
- Sofie Madelen Brinch Ness, NUN Totalteq AS/Åge Nilsen AS, Tromsø
- Stian Klette, GK Norge AS, Trondheim
- Håvard Tjessem, Sig. Halvorsen AS, Stavanger
- Thomas Rossebø Olsen, Badeva AS, Karmøy
- Hans Martin Bull Iversen, Flataker VVS AS, Elnesvågen
- Eirik Vollen, Assemblin AS, Oslo
- Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge
- Henrik Seljeset Berg-Olsen, Rørentreprenørene Norge

REPRESENTANTER I NORDISK STYRINGSGRUPPE

- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge
- Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim

STYRINGSGRUPPE FOR IFAG

- Knut Jensen, Eriksen & Jensen AS, Oslo
- Gry Skjæveland Winterstø, Rørentreprenørenes Oppl.kontor – Rogaland
- Jens Løvås, Rørentreprenørenes Opplæringskontor – Oslo & omegn
- Morten Husa, Rørentreprenørenes Opplæringskontor – Hordaland
- Petter Geving Krigsvold, Rørentreprenørenes Opplæringskontor – Trøndelag
- Ole Petter Ratvik, Rørentreprenørenes Opplæringskontor – Trøndelag
- Elin Moer Brønne, Rørentreprenørenes Opplæringskontor – Vestfold
- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge
- Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge

ARBEIDSGIVERUTVALG

- Thor Idar Nilssen, Nilsson AS, Bodø
- Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad
- Gunnar Harald Qvam, Caverion Norge AS, Oslo
- Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim
- Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge

REPRESENTANT BNLS STYRE

- Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim (nestleder)

REPRESENTANTER I NHO BYGGENÆRINGENS GENERALFORSAMLING

- Torkild Korsnes, K. Lund AS, Trondheim
- Knut Jensen, Eriksen & Jensen AS, Oslo
- Nina Reiersrud, Bravida Norge AS, Drammen

- Inger Halvorsen, Sig. Halvorsen AS, Sandnes
- Mike Kristiansen, Unik VVS AS, Nesttun
- Per Harald Olsen, Høytrykksvakta AS, Tromsø

1. Åke Scherffenberg, NRA Øst AS, Lørenskog
2. varamedlem Trond Hagen, Finn og Albert Egeland AS, Mandal
3. varamedlem Eirik Auale, GK Rør AS, Otta
4. varamedlem Eirik Auale, GK Rør AS, Otta
5. varamedlem Andreas Knutsen, Bravida Norge AS, Trondheim
6. varamedlem Andreas Hellem, Nordvest Miljø AS, Ålesund

REPRESENTANT I NHO BYGGENÆRINGEN BRANSJEFORUM

- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge

REPRESENTANT I NHO BYGGENÆRINGENS MILJØFORUM

- Eli H. Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge

REPRESENTANTER I NHO BYGGENÆRINGENS KOMPETANSEUTVALG

- Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge
- Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge

REPRESENTANTER I GCP EUROPE

- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge (sekretærgruppe og generalforsamling)
- Torkild Korsnes, styreleder Rørentreprenørene Norge (presidentskap og generalforsamling)

STYRET I BOLIGMAPPA

- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge

BLIMESTER.COM

- Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge (styremedlem)

HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

- Martin Rynning, Harry Martinsen AS, Oslo
- Trond Martinussen, Rørentreprenørene Norge

HOVEDTARIFFRÅDET

- Jens Haseth, Ole Sivertsen AS, Trondheim
- Thomas Jørs, Chr. M. Vestrheim AS, Kokstad

BRANSJESAMARBEID

TEKNISK FAGSKOLE

Rørentreprenørene Norge er sterkt engasjert i fagskole-utdanningen i Norge sammen med VKE – Ventilasjon, Kulde og Energiforeningen og VBL – Ventilasjon og Blikkenslagerbedriftenes Landsforening.

➔ FAGRÅDET FOR VÅTROM - FFV

Fagrådet for våtrom er en tverrfaglig og uavhengig medlemsorganisasjon og har som ideell oppgave å bidra til å redusere våtromsskader. FFV videreutvikler og oppdaterer Byggebransjens våtromsnorm (BVN) i samarbeid med SINTEF Byggforsk og FFVs medlemmer.

MEDLEMMER I FFV

- ➔ [Byggkeramikforeningen](#)
- ➔ [Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg \(EBA\)](#)
- ➔ [Faggruppen for bygg og anlegg](#)
- ➔ [Byggevarerindustrien](#)
- ➔ [Huseiernes Landsforbund \(HL\)](#)
- ➔ [Maling og lakkfabrikkenes forbund](#)
- ➔ [Maler- og byggtapetsermestrenes Landsforbund \(MLF\)](#)
- ➔ [Rørentreprenørene Norge](#)
- ➔ [RIF organisasjonen for rådgivere](#)
- ➔ [Norges TakseringsForbund \(NTF\)](#)
- ➔ [VVP VA- og VVS produsentene](#)

FFVS STYRE

Birger Olsen, Boliginstituttet AS, styreleder, representerer Norges Takseringsforbund.
Tore Carlsson, Ardex AS, representerer Byggkeramikforeningen.
Grete Kjeldsen, Asplan Viak, representerer Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF).
Thomas Norland, representerer EBA/BNL.
Bjarne Haugland, representerer VA og WS Produsentene (WP).
Are S. Nielsen, Rørentreprenørene Norge/BNL
(Vara: Ben Arild Schreier, Nore VVS)

FFVS OPPLÆRINGSUTVALG

Oddgeir Tobiassen, Rørentreprenørene Norge.

FFVS TEKNISKE UTVALG

Are Skaar Nielsen, Rørentreprenørene Norge.

NORSK BRANNVERNFORENING

Eli Heyerdahl Eide, Rørentreprenørene Norge (styremedlem på vegne av BNL).

➔ [BLIMESTER.COM](#)

Rørentreprenørene Norge er en av 8 bransjeforeninger som står bak mesterskolen BliMester.com. BliMester har de siste årene hatt økning i mesterstudenter og alle studie-plassene fylles nå opp. I 2023 var det 16 rørleggere som startet på mesterutdanningen. Daglig leder er Atle Engholm.

INGEBORG-NETTVERKET

Rørentreprenørene Norge er strategisk partner med Ingeborg-nettverk. Eli H. Heyerdahl Eide er styreleder.

SAMMEN 2030

Sammen 2030 er en fortsettelse av Sammen 2020 og er et samarbeidsprosjekt i regi av BAE-næringen. Hensikten er at bedriftsledere i hele verdikjeden møtes for sammen å bidra til en bærekraftig byggenæring. Marianne W. Røiseland var med i styringsgruppen for Sammen 2030. Prosjektet ble avsluttet i fjor, men møteplassen for toppledere i næringen fortsetter under BAE-Rådet.

GCP EUROPE

GCP Europe er en paraplyorganisasjon med 14 medlemsorganisasjoner med en lobbyist/informasjonskanal i Brussel. Målet er at GCP er en felles påvirkningskanal mot EU og informasjonskanal om prosesser i EU som får betydning for alle medlemslandene. Tekniq i Danmark besluttet i 2023 å melde seg ut av nettverket, noe som gjør den nordiske stemmen svakere.

PDT NORGE, VALGKOMITEEN

Marianne Wætnes Røiseland, Rørentreprenørene Norge.

TILSLUTTEDE ORGANISASJONER

➔ **NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON (NHO)**

NHO er den største interesseorganisasjonen for norsk næringsliv. NHO har 18 landsforeninger.

➔ **NHO BYGGENÆRINGEN**

NHO Byggenæringen (tidligere BNL) er den nest største landsforeningen i NHO og har 3461 medlemsforetak med til sammen 73403 årsverk. Det har de siste årene vært betydelig uro i landsforeningen og fire bransjeforeninger har meldt seg ut eller er på vei ut. Ved årsskifte var 12 bransjeforeninger aktivt med i fellesskapet.

BYGGSTAND

Skal være et digitalt oppslagsverk om standarder og forretningsprosesser i byggevarebransjen.

PDT NORGE

PDT Norge fremmer standardisering og utveksling av produktinformasjon i bygg-, anlegges- og eiendomsnæringen ved å utvikle, forvalte og distribuere digitale produktdatafiler (PDT). PDT Norge består av 18 medlemsorganisasjoner i byggenæringen.

➔ **INGEBORGNETTVERKET**

RørNorge er strategisk partner med Ingeborg-nettverket. Ingeborg-nettverkets mål er å bidra til å øke andelen kvinner i utførende og ledende stillinger i rørbransjen. Nettverket er oppkalt etter Norges første kvinnelige rørleggermester, Ingeborg Markussen. 2016 er stiftelsesåret og 1002 bransjekvinner er nå samlet i nettverket. Ingeborg-nettverket har knyttet til seg 48 partnerbedrifter fra hele rørbransjen. Rørentreprenørene Norge er strategisk partner. Initiativer er årlig inspirasjonsdag, gullpartnersamling, mentorordning og en rekke lokale arrangement for kvinner i rørbransjen

STYRESAMMENSETNING I INGBORG-NETTVERKET

Mentorordning: Anne Dahl Øiseth, Grohe Norge
Fagansvarlig: Marie Linn Havsgård, Vestrheim AS
Marked- og kommunikasjonsansvarlig: Pernille Snustad Setsaas, Setsaas Rekruttering AS
Økonomi: Anne Sødem, Caverion Norge
Inspirasjonsdagen: Marie Christine Sanner, Varme & Bad AS
Partneransvarlig: Ellen Øiesvold Palsèn, Norsk Byggebransje
Mangfoldsansvarlig: Kristin Engely, Heidenreich AS
Leder: Eli Heyerdahl Eide, RørNorge

MEDLEMMER, LØNNS, OG ARBEIDSFORHOLD

RØRENTREPRENØRENE NORGES MEDLEMMER

623
foretak

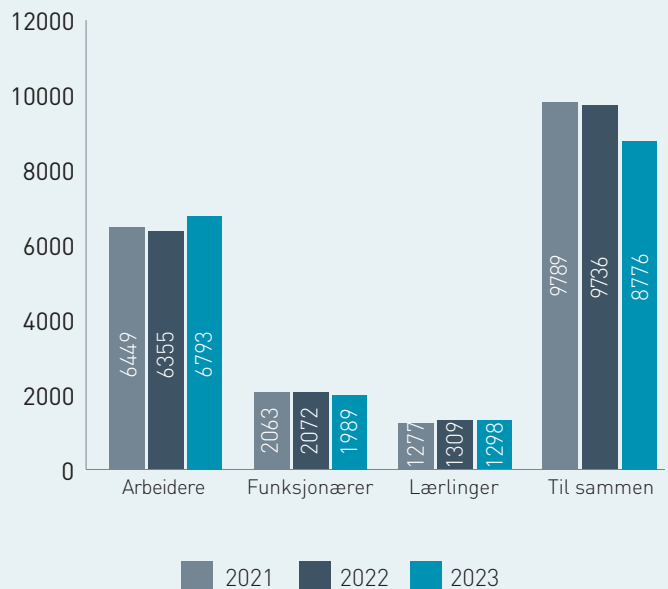
8685
ansatte (eks. lærlinger)

ca. **20,6**
mrd. NOK i omsetning

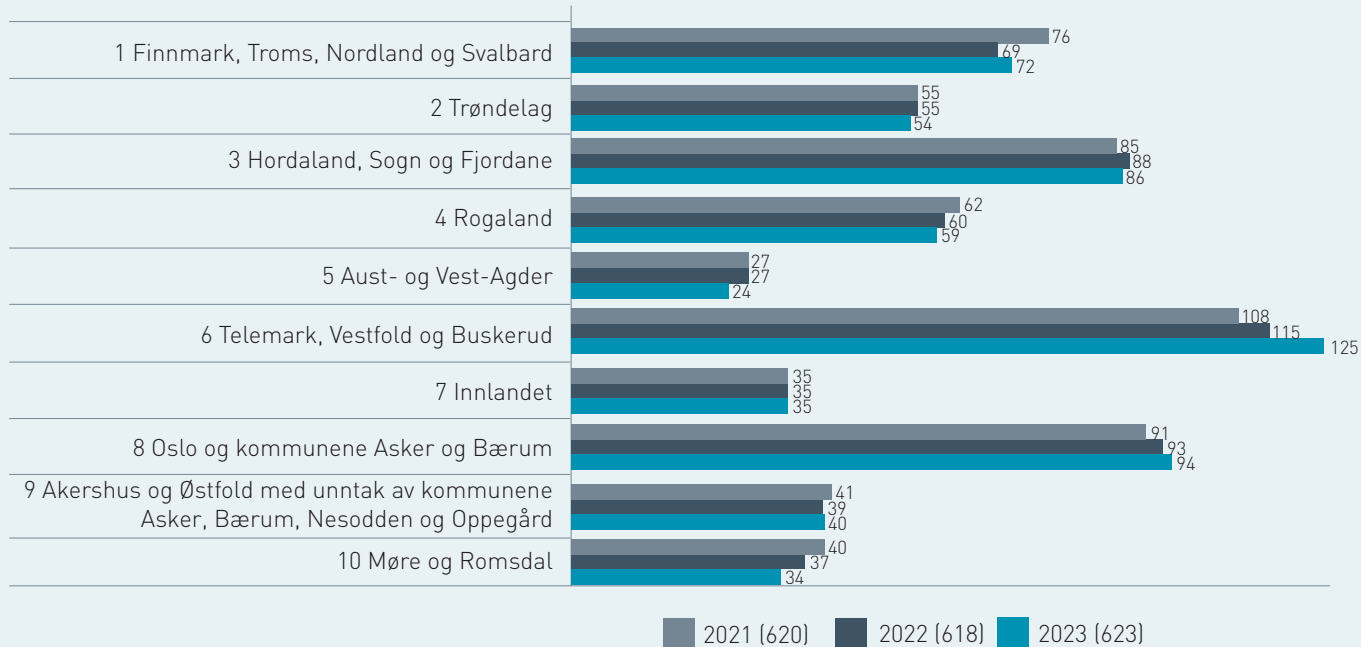

ANTALL ANSATTE

Viser antall lærlinger i medlemsbedrifter.
I RørNorges opplæringskontor er det ca. 1950
læringer, 90% av totalt antall lærlinger.

MEDLEMMER FORDELT PÅ VALGDISTRIKT

ANTALL ANSATTE PER FORETAK

Antall ansatte	2021	2022	2023
Inntil 5	265	212	209
6 - 10	136	154	150
11 - 20	121	146	151
21 - 40	63	65	69
41 - 60	19	28	28
61 - 80	4	3	5
Over 80	12	10	11
Til sammen	620	618	623

LØNNS- OG ARBEIDSFORHOLD

Tariffoppgjøret 2023 var et mellomoppgjør som ga et generelt tillegg på kr 7,50 per time. Gjeldende fra 1. april 2023.

REGULERING AV PROSENTTILLEGGET I AKKORDTARIFFEN FOR RØRLEGGERFAGET VED BENYTTELSE AV AKKORDTARIFFEN 2017

Det nye prosenttillegget i akkordtariffen ble 27,10 % gjeldende fra 1.august 2023 med følgende overgangsbestemmelser:

1. Akkorder som løper før og etter 1. april 2023, men avsluttes før 1. august 2023 benytter akkordsats – 2318 %.
2. Alle timer arbeidet i akkord fra og med 1. august 2023 tillegges den nye påslagsprosenten på 27,10 %.

Akkorder hvor det lokalt er avtalt en forhøyet påslagsprosent eller kronefaktor, tilkommer bare differansen mellom den avtalte påslagsprosent eller kronefaktor og den nye.

TEKNISK REVISJON AKKORDTARIFFEN 2023 FOR RØRLEGGERFAGET

Fellesforbundet og Rørentreprenørene Norge har foretatt en teknisk revisjon i Akkordtariffen 2023 for rørleggerfaget. Akkordtariffen 2023 er nullstilt, dvs. grunnprisene er oppdatert med det nye generelle tillegget (27,10%) for 2023 etter vårens lønnsoppgjør. I tillegg er grunnprisene øket med 5%. Akkordtariffen 2023 er gjeldende fra 01.08.2023. [Les mer her.](#)

KONFERANSER

- SMB-dag og generalforsamling i Bodø 1. - 4. juni, Ramsalt Hotell
- Entreprenørkonferanse 1. - 2. november, Holmen Fjordhotell, Asker
- Faglærerkonferansen, 15. - 18. November, København/ Fredrikssund i Danmark

Marianne W. Røiseland, adm. Dir i RørNorge fikk utdelt Vikingprisen Nord, og Min Trio hadde laget en sang i den anledning.

SMB-DAG OG GENERALFORSAMLING I BODØ

Det var 180 personer som deltok på SMB-dagen og generalforsamlingen i Bodø 1.-4 juni. Med godt faglig innhold, og en drøss av ulike aktiviteter, ble det en minnerik opplevelse, som var med på å samle bransjen og styrke vennskap.

Blant opplevelsene var det rib-tur med ørnesafari, tur til Keiservarden-Bodøfolkets favorittfjell, fisketur med fiskeskøyte, visesang på selveste Kjerringøy med Halfdan Sivertsen, festmiddag på luftfartsmuseet, og god stemning.

WEBINARER

WEBINAR	NÅR	ANTALL DELTAKERE
Innleie av ansatte fra produksjonsbedrift – regler og muligheter	24.01.23	105
Hvordan bli godkjente lærebedrifter og hvordan bli en attraktiv og trygg læreclass	07.02.23	33
Arbeidstilsynet – hva ser vi etter og hvordan forberede seg?	21.02.23	122
Permittering og nedbemanning/oppsigelse – regler/vilkår	07.03.23	45
Ansvarsrett og tiltaksklasser – SAK10 kap 9 -12	21.03.23	152
Normtallsanalyse	28.03.23	50
Åpenhetsloven – aktsomhetsvurdering – rapportering - rutiner	18.04.23	73
Digitalt beredskap – Strategi for bærekraft	02.05.23	27
Arbeidsgivers styringsrett og mulighet til å gjøre endringer i arbeidsforholdet	16.05.23	58
Forsikring – Utvalgte temaer	23.05.23	45
Konkurranselov og arbeidsfelleskap – tillatt?	30.05.23	31
Sykefravær hos ansatte	05.09.23	120
Presentasjon av nye Doffin	19.09.23	111
Tips og råd fra Arbeidstilsynet – godt og trygt arbeidsmiljø	17.10.23	104
Innleie fra produksjonsbedrift og andre tilknytningsformer	31.10.23	48
Prosjektforsikring – vilkår og dekning	07.11.23	64
HELP – Aktuell sak/tema	21.11.23	144
Kontroll og overvåking av ansatte – ikke alt er tillatt	05.12.23	106
Totalt		1438

Rørentreprenørene Norge tilbyr gratis webinarer til medlemsbedriftene med aktuelle og relevante juridiske temaer.

Teknisk Jusforum er et samarbeid mellom Rørentreprenørene Norge og Nelfo, og gjennomføres jevnlig. Juridisk kompetanse er blitt viktig i en stadig mer krevende hverdag, og våre medlems-bedrifter møter mange av de samme utfordringene. Advokatfirmaet Grette samarbeider om innholdet i Teknisk Jusforum.

Webinar arrangeres av Håndverksforum, som er et samarbeid mellom syv bransjeforeninger i NHO Byggenæringen, hvor RørNorge står som teknisk arrangør.

Webinar gjennomføres 1-2 ganger i måneden, med aktuelle juridiske temaer.

TEKNISK JUSFORUM- WEBINAR	NÅR	ANTALL DELTAKERE
Innleieforbudet med lovendringer og ny forskrift for Oslo, Viken og tidl. Vestfold – Konsekvenser for kontrakter i prosjektmarkedet – Fysisk seminar Oslo Meet	23.01.23	41
Åpenhetsloven – Hvordan komme i gang og i mål innen fristen	25.01.23	135
Forhandlingsteknikk og prosessrisiko – sett fra pokerbordet	22.03.23	254
Næringsleie – muligheter og fallgruver	19.04.23	72
Kjøp og salg av virksomhet – en praktisk innføring	24.05.23	107
Hvordan vinne kontrakter med det offentlige	14.06.23	157
Aktuelle MVA-problemstillinger innenfor bygg og anlegg	30.08.23	135
Arbeidstilsynet overtredelsesgebyr – når bør gebyrvedtak påklages?	27.09.23	65
Totalt		966

MARKEDSFØRHOLD OG NORSK ØKONOMI

Det utarbeides to halvårslige bygg- og anleggsprognoser i regi av NHO Byggenæringen og Prognose- senteret som også Rørentreprenørene Norge og medlemsforetakene har tilgang til.

NORSK ØKONOMI

(Pst. endring fra året før)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bruttonasjonalprodukt	-1,3	3,9	3,0	0,6	0,8	1,2	0,7
BNP Fastlands-Norge	-2,8	4,2	3,7	1,0	0,1	1,2	1,5
Privat konsum	- 6,2	4,4	6,3	-0,9	0,2	1,8	2,7
Offentlig etterspørsel	-0,5	5,0	1,1	2,1	1,2	1,4	1,1
Registrert ledighet (nivå)	4,7	4,4	1,8	1,8	2,1	2,3	2,3
Styringsrenten (nivå)	0,7	0,5	1,3	3,5	4,5	3,9	3,2
Årslønn	3,1	3,5	4,3	5,5	5,0	4,3	3,7
Inflasjon - (KPI-JAE)	3,0	1,7	3,9	6,2	4,8	3,5	2,5
Boliginvesteringer	- 1,6	3,0	-1,4	-15,1	-6,4	5,0	6,9

Kilde: Norges Bank Pengepolitisk rapport 4/2023

BYGGEVIRKSOMHET I PERIODEN

År	BYGG SATT I GANG				BYGG FULLFØRT			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Boliger i alt – antall	29 948,0	30 091	29 727	22 778	29 604,0	28 397	28 669	27 975
Bruksareal i boliger – 1000 m ²	3 845,7	3 908	3 709	2 667	3 675,1	3 519	3 593	3 502
Bruksareal i andre bygg – 1000 m ²	5 332,2	5 760	6 044	4 465	4 980,2	4 506	5 190	4 914

(Kilde: Statistisk sentralbyrå, Statistikkbanken pr. 01.03.24)

De største endringene siden fjorårets prognoser er:

- BNP betydelig svakere vekst frem tom 26
- BNP fastland litt svakere for 24 og 25, men tar seg tilbake i 26
- Privat konsum klart svakere, spesielt for 23 og 24
- Offentlig etterspørsel mye sterkere i 23, om lag som før eller litt svakere for 24-26
- Registrert ledighet – klart lavere
- Styringsrenten – klart høyere. Rentetopp nå 4,5 i 24, var anslått lavere og tidligere før
- Årslønnsvekst – sterkere for 24, svakere årene etter
- Inflasjon – klart høyere, for alle årene 23-26
- Boliginvesteringer – et lite fall i 22 og 23 er blitt til et rekordkraftig fall i 23, og fortsatt sterkt fall i 24, deretter en viss styrking i pst fordi det kommer fra et lavere nivå.

OMSETNING I GROSSISTLEDET

År	Nominell omsetning for rør-grossistene	Nominell omsetning av varmeprodukter
2021	11.727,66 mill	587,31 mill
2022	13.488,57 mill	749,69 mill
2023	13. 434,88 mill	794,56 mill

Kilde: Virke

MEDLEMSFORDELER

Som medlem av Rørentreprenørene Norge får du tilgang til en rekke medlemsfordeler. Ta tjenestene i bruk og sørg for å få mest mulig igjen for medlemskapet. Det skal lønne seg å være medlem i Rørentreprenørene Norge!

MØTEPLOSS

Som medlem har du tilgang til et bransjefellesskap på tvers av markedsorientering og geografi.

KOLLEKTIV TJENESTEPENSJON

Vi har avtale om kollektiv tjenstepensjon til gunstige betingelser uavhengig av pensjonsordning.

➔ ADVOKATHJELP

Medlemmer har kostnadsfri tilgang til juridisk bistand fra administrasjonen. I 2023 ble det mottatt ca. 150 medlems-henvendelser knyttet til behov for advokatbistand, som dels ble besvart fra administrasjonens advokat, og dels besvart fra samarbeidende advokater (NHO Byggenæringen, HELP og Grette Advokatfirma).

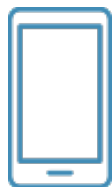
Bedrifter med inntil 50 ansatte tilbys meget gunstig advokatforsikring via HELP Advokatforsikring.

For bedrifter med over 50 ansatte har Rørentreprenørene Norge inngått rammeavtale med Grette Advokatfirma for advokatbistand.

➔ MEDLEMSSERVICE

Medlemmer kan kontakte Rørentreprenørene Norge for hjelp med arbeidsgiverspørsmål, tvistesaker, kontraktforståelse og tekniske spørsmål.

FIRMAVERKTØY

Våre firmaverktøy er utviklet for å forenkle bedriftenes arbeidshverdag, og gjør det enkelt å oppfylle krav til dokumentasjon, rapportering og kvalitetssikring.

➔ NÆRINGSPOLITIKK

Rørentreprenørene Norge arbeider for å styrke og bedre bransjens rammebetingelser.

PROFILERING

Medlemmer oppfordres til aktiv profilering av sitt medlemskap. Rørentreprenørene Norges emblem symboliserer seriøsitet, kompetanse og kvalitet. Logg inn i medlemsportalen for fri tilgang til profilmal og relevante filer.

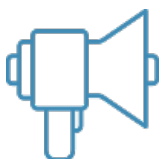
KURS- OG LÆREMATERIELL

Vi utvikler kurs- og læremateriell som gir medlemmer tilgang til oppdatering og videreutvikling. Organisasjonen utvikler også felles kompetanseplattform for læringer: e-læring og iFag.

➔ KURS

Vi utvikler og organiserer kurs for medlemmer. Deriblant våtromskurs, baskurs og prosjektlederkurs, samt kurs innenfor standarder, kontrakter og tolkning av regelverk.

INFORMASJON

Rornorge.no oppdateres jevnlig med siste nytt fra bransjen og organisasjonene. Medlemmer har adgang til lukket medlemsportal, og mottar månedlige nyhetsbrev med informasjon fra foreningen.

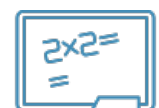
➔ FORBRUKERMATERIELL

Forbrukerportalen skikkeligørlegger. no driftes av organisasjonen og tilbyr objektiv informasjon til forbrukerne om blant annet valg av fagfolk og produkter. Medlemmer profileres på nettsidene.

FORSIKRING

Vi har gunstige avtaler om bl.a. yrkes skadeforsikring, næringsbilforsikring, bedriftsforsikring og helseforsikring.

➔ REKRUTTERING OG UTDANNINGSPOLITIKK

Foreningen jobber aktivt mot myndigheter for å sikre god og relevant utdanning i tråd med bransjens behov. Vi driver rekrutteringsarbeid rettet mot ungdom, i nært samarbeid med bransjens 13 opplæringskontorer via rekrutteringsprosjektet. Medlemsbedrifter har tilgang til profileringsmateriell til egen bedrift og skolebesøk.

GARANTI

Rørentreprenørene Norge har inngått avtale om garantiordninger i byggesaker som alle medlemmer kan benytte seg av.

➔ HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Organisasjonen er part i klagenemnda som behandler tvister mellom forbruker og medlemsforetak.

SYNLIGGJØRING

Vi jobber for å synliggjøre de seriøse aktørene i rørbransjen, overfor interne og eksterne målgrupper.

MARKEDSPROGNOSE OG MARKEDSANALYSER

Medlemmer får tilgang til nøkkeltallsanalyse og prognosetall for bygnæringen generelt og rørbransjen spesielt. Logg deg inn i medlemsportalen for å laste ned rapporter.

RØRHÅNDBOKA

Medlemmer mottar hvert år Rørhåndboka gratis og automatisk.

➔ RABATTAVTALER

Medlemmer har tilgang til en rekke fordelsavtaler fremforhandlet av både Rørentreprenørene Norge og BNL fellesskapet.

WEBINAR

Det holdes regelmessig webinarer om aktuelle tema for våre medlemmer. Opptak legges ut på lukkede medlemsider og er tilgjengelig til enhver tid.

RØRFAG

Tidsskriftet eies av Rørentreprenørene Norge. Medlemmer mottar bransjens ledende magasin helt gratis.

HÅNDVERKERKLAGENEMNDA

Klagenemnda behandler tvister mellom forbrukere og håndverker som oppstår når håndverker gjør arbeider på en forbrukers eiendom. Den behandler bare saker som skal løses etter håndverkertjenesteloven - altså ikke saker som gjelder nybygg.

Håndverkerklagenemnda er godkjent 22.9.2017 av Det kongelige barne- og likestillingsdepartement etter lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker.

Nemnda består av en uavhengig leder, to representanter fra den bransjeforeningen håndverkeren er medlem av, og to representanter fra Huseiernes Landsforbund.

Det ble i 2023 avholdt 7 møter i Håndverkerklagenemnda og totalt 10 klagesaker til nemndsbehandling. Det ble registrert og behandlet i Klagenemnda 4 klagesaker mot rørleggere i perioden. Konklusjonen: delt i 1 sak, 2 saker til fordel for forbruker, og 1 sak fikk innklaget bedrift medhold.

STATISTIKK - ALLE BRANSJER

Saker som er løst i minnelighet eller blitt behandlet i Nemnda 2023.

Bransjer	Behandlet	Hva klagen gjelder					Løst i minnelighet	Avgjort av Nemnda - utfall i favør av:			
		Pris	Tidsforbruk	Utførelse eller mangel	Avtalefortolkning	Følgeskader		Forbruker	Delt	Foretakt	Avvist
BLIKK	0										
EBA	1			1						1	
EL	5		2	3	2			1		4	
NAML	0										
RØR	4	1	1	3	1		1	2	1	1	
	10	1	2	7	3		1	3	1	6	

KLAGENEMNDA FOR HÅNDVERKERTJENESTER PÅ FAST EIENDOM - AVVISTE KLAGER

Muntlige/skriftlige klager/henvendelser til klagenemnda som er avvist, fordelt på medlemmer/ikke medlemmer i de 5 bransjeforeningene som står bak Klagenemnda. Saker som gjelder ikke-medlemmer, klagebeløp under kr 5.000 eller hvor øvrige vilkår for klagebehandling ikke er oppfylt blir avvist.

2023

Bransje	Antall pr. bransje Medlem	Antall pr. bransje Ikke medlem	Antall henvendelser Tilsammen
VBL		2	2
RØR	1	8	9
EBA		2	2
EL		2	2
NAML		1	1
Andre		26	26
Til sammen	1	40	41

§ LOVER, FORSKRIFTER, NS - VIKTIGE SAKER I PERIODEN

SENTRAL GODKJENNING - OVERGANGSORDNING TIL 1. JULI 2025

Etter klare signaler fra byggenæringen fant Kommunal og moderniseringsdepartementet (KMD) nok en gang å utsette overgangsreglene for de nye formalitetskravene til utdanning i SAK-forskriften som egentlig trådte i kraft fra 1.1.2016. Samtidig holder departementet fast ved tidligere vedtak om at man ikke trenger ansatte fagfolk for å drive i UTF klasse 1, 2 og 3 så lenge man har relevant ingeniørkompetanse på plass i foretaket. RørNorge ba om slik utsettelse i påvente av større gjennomgang av regelverket slik blant annet Byggkvalitetsutvalget i 2020 anbefalte.

ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022.

Første rapporteringsplikt ble innen 30.juni 2023, mens informasjonsplikten gjaldt f.o.m. ikrafttredelse 1. juli 2022.

Det er i 2023 informert overfor medlemsbedrifter om ny lov og nye krav samt rutiner/rapportering via webinarer i regi av Teknisk Jusforum og Håndverksforum, og via nyhetsbrev/RørNorges nettside.

I tillegg er det i samarbeid med NHO Byggenæringen/EBA utarbeidet mal for redegjørelse av aktsomhetsvurderinger som er lagt ut på medlemssider. RørNorge har sammen med de største medlemsbedriftene, leverandører og grossister jobbet for å etablere standardiserte malverktøy/rutiner for rørbransjen, og som vil bli sluttført i 2024.

ENDRINGER I ARBEIDSMILJØLOVEN

Ett av temaene i valgkampen 2021 var arbeidsforholdene i byggenæringen, og beskrivelsen var nedslående. I Hurdalsplattformen ble rengjøring av byggenæringen en hovedsak. Regjeringen foreslo omfattende endringer i arbeidsmiljøloven for å stramme inn på mulighetene til å leie inn arbeidstakere fra bemanningsbyrå, og på Østlandsområdet ble det vedtatt totalforbud mot slik innleie med virkning fra 1.2.23. En rekke større medlemsbedrifter på Østlandet lot politikere og media besøke bedriften for å skape forståelse for behovet for en viss fleksibilitet. Vi jobbet aktivt i NHO Byggenæringen, særlig sammen med EBA og med Nelfo, og direkte

ovenfor politikere for å reversere forbudet. Heldigvis er det fortsatt mulig å leie arbeidstakere fra andre produksjonsbedrifter. Den vanskelige markedssituasjonen har gjort konsekvensene av forbudet mindre enn fryktet fordi bedrifter har lånt arbeidstakere av hverandre. Men vi ser tendenser til at flere bedrifter velger å legge større del av produksjonen til utlandet (Prefab) for å skape større fleksibilitet.

LOVREGULERING AV YRKER

Rørentreprenørene Norges jobber for å få lovregulert rørleggeryrket slik vi blant annet fikk støtte for av Byggkvalitetsutvalget. I samarbeid med Fellesforbundet har vi utarbeidet forslag til forskriftsendring etter modell av dansk lovgivning og jobber for å oppnå politisk støtte for dette. Det har vært jobbet med å sikre bred støtte bransjen for forslag vi jobber for.

Slik vi ser det er en fremtidig lovregulering av yrkene for rørleggere og kulde- og varmepumpe teknikere (montører) nødvendig. VVS-tekniske installasjoner i bygg øker i omfang og har en økende grad av kompleksitet, vanskelighetsgrad og HMS-relaterte forhold - som gjør at konsekvensene blir store ved feil utførelse. Dersom installasjonene ikke fungerer og blir installert feil har det store samfunnsmessige- og personlige konsekvenser mht. brannsikkerhet, hygiene, smitte, sykdom, liv og helse, forurensning, miljøskader og ikke minst økonomi.

Med økende grad av digitalisering og samspill mellom tekniske installasjoner med hensyn til brannsikkerhet, styring, overvåking, drift og vedlikehold erfarer vi at tekniske installasjoner i komplekse bygg (sykehus, industri ol) utgjør opp mot 50% av de totale byggekostnadene.

En personlig godkjenning med kompetansekrav som omfatter en samlet helhetsvurdering av formell utdanning, yrkeserfaring og realkompetanse vil redusere risikoen for skader. I tillegg er det en betryggelse og trygghet for byggherrer og kunder – både profesjonelle og uprofesjonelle – ved bestilling av oppdrag. Ved å innføre lovregulerte yrker for rørleggere og kulde og varmepumpe teknikere sikrer man i større grad at alle tekniske installasjoner i bygg utføres av kvalifiserte utøvere på lik linje med elektro og heis.

ARBEID MED OPPLÆRINGSLOVEN - OG ANNET ARBEID KNYTTET TIL DENNE

Modulstrukturert opplæring:

- HK-dir og Udir har i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å modulstrukturere opplæringen for voksne i grunnopplæringen.
- Nye moduliserte læreplaner i de tretten lærefagene som inngår kan du lese mer om [her](#).
- For bygg- og anleggsgagnene gjelder det 5 lærefag
- Læreplanene trer etter planen i kraft fra 1. august 2024.
- Oppdraget innebærer å modulstrukturere eksisterende læreplaner for de lærefagene som i dag er med i modulforsøket.

Det vil si at det ikke utvikles nye læreplaner, men strukturere opplæringen slik at den inneholder det som er nødvendig for å oppnå sluttkompetansen i et lærefag.

Modulstrukturerte læreplaner – innspillsrunde (høring):

- Læreplanene i modulforsøket på innspillsrunde til 27. februar.
- Sentrale spørsmål er:
 - hvorvidt voksenperspektivet er godt ivaretatt
 - om læreplanene legger til rette for en god og systematisk norskopplæring parallelt med opplæring i fagene.

Arbeidsgruppa som har representert Rørleggerfaget har bestått av Ståle Myklebust og Astrid Høgden (faglærere), Jens Høglund og Are S. Nielsen fra RørNorge.

ADMINISTRATIVE SYSTEMER

VIDEREFØRING AV WEBSYSTEMET

I samarbeid med Cordel Norge AS viderefører vi nå systemet til tre nye- og sammenhengende moduler "Cordel KSIHMS", "Cordel BYGGSØK" og "Cordel DDVIFDV". Modulene har naturligvis full kompatibilitet med øvrige moduler i Cordel datasystem. Bedrifter som har brukeravtale/lisens for webSystemet viderefører denne til den nye løsningen uten ekstra kostnader.

PLANLAGT FREMDRIFT OG LANSERING FOR NYE MODULER:

- WebSystemet erstattes av moduler nedenfor.
- Cordel KSIHMS – I full drift fra 2022
- Cordel BYGGSØK – Er satt i drift høsten 2021 og videreutvikles fortløpende.
- Cordel DDVIFDV – Brukere av Cordel har tilgang i dag, øvrige kan ta modulen i bruk i løpet av Q1 2024. WebSystemet er fullt operativt ut 2024

For å sikre at alle får god tid til å planlegge overgang til ny løsning har vi besluttet at det gamle websystemet vil være operativt ut 2024. Supporthenvendelser vedrørende webSystemet skal håndteres som tidligere av Rørentreprenørene Norge via link i systemet. Løsning for nedlasting og arkivering av gamle prosjekter vil vi komme tilbake til senere. Bruk av webSystemet parallelt med de nye modulene medfører ingen ekstra kostnader for bedriftene.

VEIEN VIDERE

Samarbeidet mellom Rørentreprenørene Norge og Cordel Norge AS fortsetter. Cordel Norge AS er systemansvarlig, mens Rørentreprenørene Norge er ansvarlig for det faglige innholdet. Dette vil sikre en god løsning for medlemmene i Rørentreprenørene Norge og brukere av den nye løsningen.

SAMARBEID MED KVALITETSKONTROLL

RørNorge inngikk i 2023 samarbeid med Kvalitetskontroll for bruk av faglige rutiner, sjekklister og annet relevant innhold for kvalitetssikring. Medlemsbedrifter som benytter Kvalitetskontroll sine digitale systemer, får tilgang til innholdet.

RØRHÅNDBOKA 2024

I 2024-utgaven av Rørhåndboka er 19 blader revidert.

NY PAPIRUTGAVE - OPPDATERT VERSJON PÅ 650 SIDER

Årets papirutgave er bygget på samme lest som fjorårets utgave, en slankere versjon rettet mot utførende rørlegger på 650 sider. Med boken følger også én unik lisens til en tilhørende app, som lett lar deg lese og søke i boken på en mobil enhet. Papirversjonen av Rørhåndboka er nå i sitt 30. år og har et opplag på 2.500 eksemplarer.

RØRHÅNDBOKA PLUSS, DIGITAL UTGAVE 2024

Digitalversjonen, Rørhåndboka Pluss er den komplette utgaven av Rørhåndboka og fås kun gjennom et abonnement i NemiTeks kompetansebibliotek. Rørhåndboka Pluss kommer med alle kapitler for utførelse, prosjektering og administrasjon. Her får du også tilgang til eldre utgaver og en håndbok om vannskader fra Mycoteam inkludert. Kompetansebiblioteket med Rørhåndboka Pluss kommer også i appformat som gjør det enkelt å navigere og søke deg frem på en mobil enhet. Rørhåndboka pluss har ca. 5800 abonnementer.

Rørhåndboka 2024 ble lansert i desember 2023.

RS'KALK/CORDEL - PROGRAM FOR ANBUDSKALKULASJON

RS'Kalk er en modul i Cordels datasystem: Et komplett kalkulasjonsprogram for anbudsberging og kalkulasjon av mindre jobber og tilbud, samt beskrivelser av disse. Rørentreprenørene Norge har i mer enn 20 år samarbeidet med Cordel Norge – og har hovedansvar for oppdatering av akkordtariff og koblinger av arbeidslønn mot varekoder fra grossist.

I 2023 er foretatt en betydelig oppdatering og kobling av arbeidslønn mot varekoder fra grossister. I tillegg er programmet oppdatert med arbeidslønn fra akkordtariffen 2023 som trådte i kraft fra 01.08.2023.

« Rørhåndboka har blitt en anerkjent bransjestandard som produseres og eies av Rørentreprenørene Norges medlemsbedrifter. »

KURS OG KOMPETANSE

KURS OG KOMPETANSE

Det arrangeres årlig en rekke kurs i regi av Rørentreprenørene Norge. Kursene arrangeres etter behov og etterspørsel. I tillegg til tradisjonelle kurs tilbys nå også en egen nettskole. Oversikt over kurstilbudet er tilgjengelig på ror norge.no

ANTALL DELTAKERE PÅ KURS I 2023

Kurs	Antall deltakere
Våtromskurs	462
Baskurs (digitalt)	30
Fagkurs sprinkler, pilot	27

VÅTROMSKURS

Et av de mest etterspurte kursene i regi av Rørentreprenørene Norge er grunnmodul og fagmodul A - våtrom. I 2023 ble det også gjennomført mange våtromskurs: Rørentreprenørene Norge dekker mer enn 50 % av det totale kursmarkedet i Norge for denne type kurs.

DIGITALT BASKURS

Baskurset ble også digitalisert og tilpasset av Rørentreprenørene Norge i kjølvannet av Korona pandemien. Også dette digitale kurset går over tre dager a' 3 timer. Innholdet i kurset er oppdatert og består av sentrale emner som basen har behov for i sitt virke på byggeplass. De digitale baskursene er svært populære og gjennomføres jevnt og trutt med deltakelse fra hele landet med positive tilbakemeldinger fra deltakerne.

➔ RØRENTREPRENØRENE NORGES NETTSKOLE

Rørentreprenørene Norge har i samarbeid med andre bransjeforeninger utviklet tilbud for nettbaserte kurs. Det nettbaserte tilbudet omhandler i hovedsak kurs innenfor helse-, miljø og sikkerhet (HMS). Nettbaserte kurs er fleksible og gjennomføres når det passer deltakeren.

RØRENTREPRENØRENE NORGES FAGLIGE UTVALG

RørNorge har opprettet Rørentreprenørene Norges faglige utvalg. Faglig utvalg er opprettet for å bidra til en enhetlig tilnærming til hvordan ulike faglig utfordringer forstås og løses. Utvalget skal ha en rådgivende funksjon og blir en viktig bidragsyter til RørNorges faglige autoritet.

Faglig utvalgs formål:

- Være en innspillskanal for Rørhåndboka og kvalitetssikring av arbeidet som gjøres med den.
- Diskutere faglige utfordringer og uenigheter, og i felleskap komme frem til anbefalinger
- Identifisere fagområder med behov for kompetanseheving og legge en plan for hvordan RørNorge kan bidra til å løfte kompetansenivået.
- Utvalget består av 9 representanter. To er fra administrasjonen på Majorstuen, en representant fra styret i Rørentreprenørene Norge og 6 representanter fra medlemsbedrifter.

UTDANNING

16 av Rørentreprenørene Norges instruktører, sammen med Kiwas kursleder Per Arne Lindvik, på instruktørkurset i mars 2023.

NYTT UTDANNINGSTILBUD - FAGKURS SPRINKLER

Rørentreprenørene Norge har i løpet av 2023 fortsatt samarbeidet med Kiwa Kompetanse AS og FG Skadeteknikk for utvikling av kurs for sprinkler. Kurset har fått navnet "Fagkurs sprinkler" og var ferdig utviklet ved utgangen av året. Det er utdannet 20 instruktører tilknyttet opplæringskontor i hele landet og gjennomført to pilotkurs for instruktører og utvalgte rørleggere fra medlemsbedrifter. Oppstart av kursgjennomføringen skjer allerede januar 2024. I studieopplegget tas det også høyde for at rørleggere med fagbevis sprinkler kan bygge på med fullverdig FG-900 sertifisering for utførelse med 2 dager påbygging på Kiwas kompetansesenter på Karmøy.

FAGSKOLETILBUD INNEN VANNHÅNDTERING

Rørentreprenørene Norge har deltatt i utvikling av fagskoletilbud innen håndtering av spillvann og overvann ved Norges grønne fagskole – Vea. Første kull med studenter startet opp studiet høsten 2020. I tillegg til VEA er Maskinentreprenørenes Forbund og Norske anleggsgartnere samarbeidspartnere. Det er et europeisk prosjekt, med støtte fra Erasmus+, der Norge samarbeider med seks land om kvalitetsmål for denne viktige framtidige utdanningen.

[Les mer](#)

MESTERUTDANNINGEN

I 2023 ble det tildelt 119 nye mesterbrev i rørleggerfaget. Bransjens egen mesterutdanning, blimester.com, stod for uteksaminering av 20 rørleggermestere i 2023. Det vil si i underkant av 20 % av totalt uteksaminerte. Til sammen er det 2143 aktive rørleggermestere registrert i mesterregisteret. Mesterutdanning er lagt inn i fagplanen til den modulbaserte tekniske fagskolen, slik at kandidatene kan få mesterbrevet etter fullført løp. Forutsetningen er beståtte eksamener, svennebrev i rørleggerfaget og nødvendig praksis i henhold til mesterbrevlovens krav.

Rørentreprenørene Norge er representert i teknisk fagskole både i fagplanoppbygging, undervisning, oppgavenemnd og sensorkollegiet med Oddgeir Tobiassen (RørNorge).

NYE STUDIEPLANER FOR "KEM FAGSKOLE-UNDERSVISING" VEDTATT

Rørentreprenørene Norge har ledet arbeidsgruppen som ble opprettet av Nasjonalt fagskoleråd for oppdatering og revisjon av fagplaner for KEM-studiet. Arbeidsgruppen har bestått av Oddgeir Tobiassen (Rørentreprenørene Norge), Roy Peistorpet, (sivilingeniør/lektor Fagskolen Innlandet) og Rune Brattland (VVS-Ingeniør/Fagansvarlig KEM Fagskolen i Agder). Arbeidsgruppens forslag til nye fagplaner ble allerede høsten 2022 vedtatt av Nasjonalt fagskoleråd. Innføring av nytt navn og nye fagplaner innføres i aktuelle fagskoler fra og med 2023/2024.

NYTT NAVN FOR STUDIET - VVS- OG KLIMATEKNIKK

Nasjonalt fagskoleråd vedtok også arbeidsgruppens forslag nytt navn på studiet "VVS- og klimateknikk". Det nye navnet er mer beskrivende for studieretningen, og brukes blant annet av UIT, NTNU og bransjen for øvrig.

HOVEDENDRINGER I NYE STUDIEPLANER

Hovedrevisjonen handler om oppdatering til dagens begreper og prinsipper i VVS- og byggebransjen, med økt fokus på BIM, miljøsertifikater, gjeldende standarder samt mer harmonisering mellom pensum og teknisk forskrift og begreper. Det er viktig at det myndigheter, arbeidsliv og utdannings-institusjonene har en felles forståelse for språk og begreper og at innhold er i tråd med forventninger og behov som studentene møter etter endt utdanning.

ÅRETS LÆREBEDRIFT 2022

Lærebedrifter er en bærebjelke i fag- og yrkesutdanningen. I lærebedriftene utvikles og videreføres verdifull yrkeskompetanse som samfunnet er avhengig av. Rørentreprenørene Norge ønsker å synliggjøre lærebedriftenes samfunnsverdi, og samtidig løfte frem og gi honnør til de usynlige lære-mesterne, og arrangerte derfor for første gang kåringen Årets lærebedrift i 2018.

Det var flere innsendte nominasjoner, og av disse var det seks bedrifter som gikk videre til finalen, og ble presentert under generalforsamlingen 3. juni:

- Randsfjord Rørservice AS
- Hervik Rør AS
- Nilsson Haras
- Mester Rør, Bademiljø Kongsberg AS
- GK AS, avd Trøndelag
- Bravida AS, avd Tromsø

Disse finalistene ble valgt basert på kriterier som blant annet skal måle faglig kvalitet på opplæringen, ivaretagelse av lærlingene og engasjement for utdanning.

Med høy score på alle kriteriene, og et ekstraordinært godt mangfold, var det Nilsson Haras som stakk av med tittelen Årets Lærebedrift 2023.

Tidligere vinnere er:

2022: Egeland Rør

2021: Gran VVS AS

2020: Eriksen & Jensen AS

2019: Telerør AS

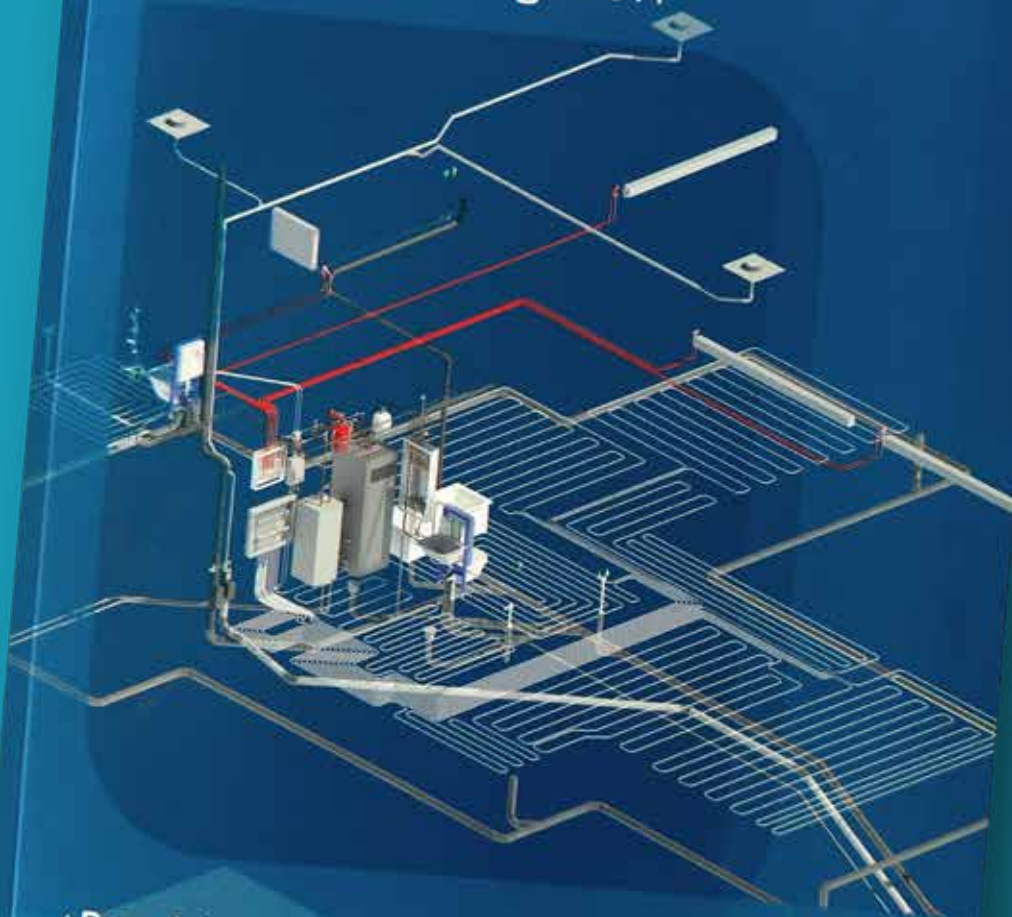
2018: Chr. M. Vestrheim AS

På scenen for å ta i mot prisen var nøkkelpersonen i lærebedrift-suksessen Anja Vatndal og daglig leder Kato Lidahl fra Nilsson Haras AS. Her sammen med dommer Trond Hagen (Egeland Rør), Marianne W. Røiseland og Torkild Korsnes (styreleder i RørNorge)

BLI RØRLEGGER

Fagteori

Bransjelære

Sanitærteknikk

Varmeteknikk

Astrid Høgden

Ståle Myklebust

Øystein Skyttermoen

RØRENTREPRENØRENE
NORGE

Redaktør av boken er Are Skaar Nilsen, fagsjef i RørNorge. Foto: Georg Mathisen, Nemitek.

VIKTIGE SAKER I PERIODEN

NY LÆREBOK VG2 RØRLEGGERFAGET:

Faglærere i Rørleggerfaget har i en årrekke etterlyst en lærebok i faget. Etter vi har fått eget VG2 i faget har behovet eskalert.

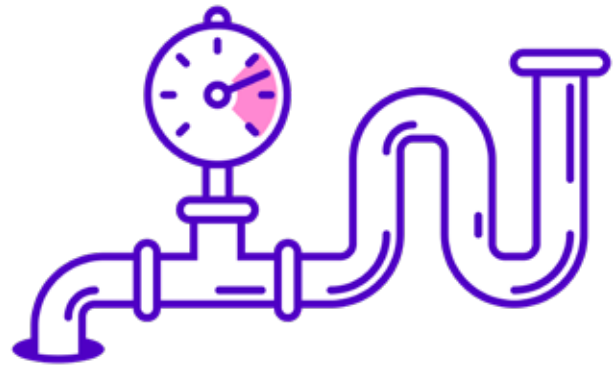
Rørentreprenørene Norge fikk en henvendelse fra faglærer Ståle Myklebust, om at han og 2 andre faglærere (Astrid Høgden og Øystein Skyttermoen) ønsker å skrive ny lærebok som blir et supplement til Ifag og Rørhåndboka. De tre faglærerne ønsket at Rørentreprenørene Norge står som eier og utgiver.

Dette er et svært godt initiativ som vi ønsker å støtte. En slik bok vil bidra til at elevene får en god og interessant skoleundervisning der alle tema i læreplanen dekkes. Det befester RørNorges stilling som faglig autoritet og styrker målet vårt om at den ferdige eleven skal ha god og riktig kunnskap for å kunne gå videre som lærling i bedrift. Det er et mål om at den nye læreboka skal ferdigstilles og være klar for distribusjon innen skolestart 2023.

Bli
**rør-
legger**

REKRUTTERING

I 2023 var det 18272 faglærte rørleggere i Norge, 2948 flere enn i 2015. Andelen faglærte rørleggere som er kvinner er nå på 2,77% mot 1,52% i 2015. Det innebærer at 506 kvinner jobber som rørlegger, mot 233 i 2015.

I 2023 søkte 967 seg til VG2 rør+KEM. Antallet jenter som søkte rørleggerlinja (og KEM) i 2023 var 84. I 2016 var det 20 på rør og KEM til sammen.

I 2022 hadde vi 2187 løpende lærekontrakter i rørleggerfaget. Det økte i 2023 til 2200 lærlinger, som er en økning til tross for at resten av byggenæringen har nedgang. Antallet lærekontrakter med kvinner økte fra 169 til 205 – en økning på 21%.

REKRUTTERING I DYRTID

Rekrutteringsarbeidet i 2023 er mest synlig på sosiale medier. Snapchat kontoen til Bli Rørlegger har ukentlige takeovers av rørambassadørene der alle kan få se hva en rørlegger gjør i sin hverdag. En urolig verden med dyrtid, krig og nedgang i byggevirsomhet har vi vært redd for at ungdom blir skremt av mye negativ omtale av byggenæringen og at bedriftene ikke tørr å

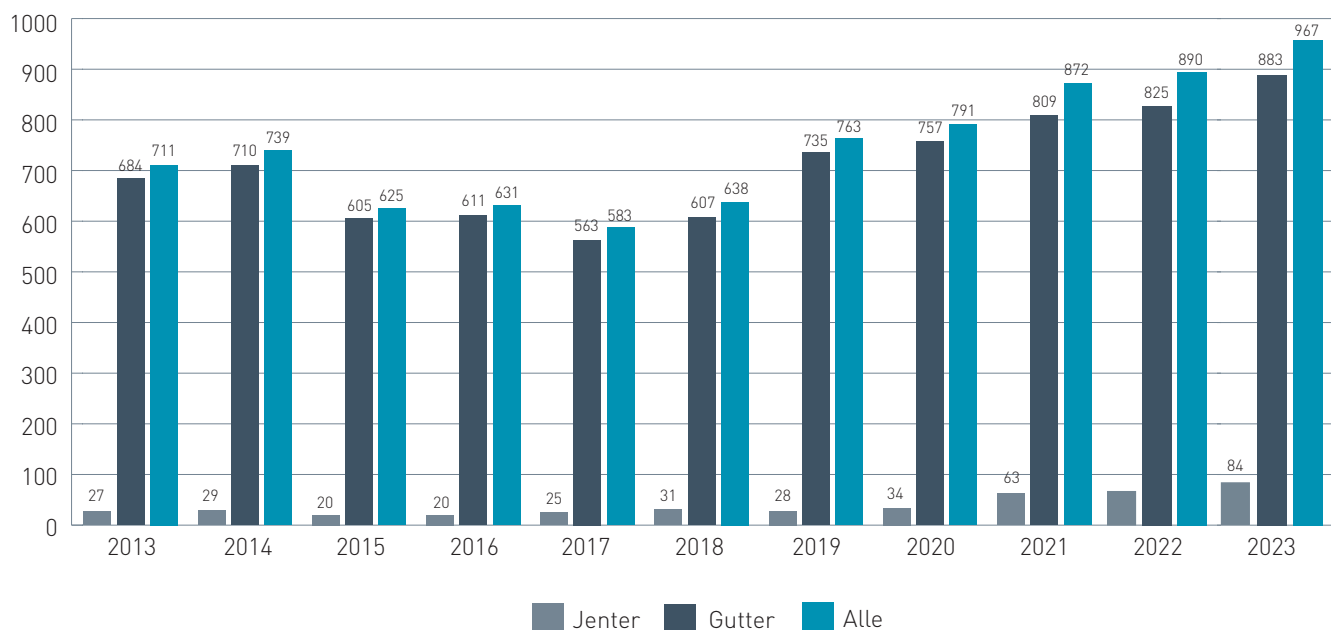
ta inn lærlinger i disse tider. Vi har også i 2023 fortsatt å ha fokus på det ekte og autentiske i synligheten rundt rørambassadørene, i stedet for glansede "salgs kampanjer" av faget.

Enda et år opplever vi rekordhøye søkertall til rørfag, selv om søkertallet til VG1 er stabilt. I år igjen øker antall jenter, og det hele topper seg med at inntaket av lærlinger også er høyere enn noensinne. Alt tyder på at det vi gjør fortsatt fungerer, så vi fortsetter å utvikle og utvide bli rørlegger konseptet. Opplæringskontorene har i 2023 vært ute på skoler, og til stede på rekrutteringsaktiviteter lokalt. I tillegg var også rørambassadører til stede når RørNorge arrangerte NM på Bygg Reis Deg.

Opplæringskontorene i Trøndelag, Vestfold og Nord-Norge har investert i egne "Bli Rørlegger"-tilhengere og biler som er godt synlige i deres lokalområder når de reiser rundt og besøker elever på skolene. Her er Vestfolds nye tilhenger, som er designet av kommunikasjonsansvarlig i RørNorge.

SØKERTALL TIL RØRFAG

BLI RØRLEGGER!

Blirørlegger.no har i 2023 fortsatt å utvikle seg. I september flyttet vi nettsiden fra Wordpress til EPiServer, som er systemet vi allerede bruker for rornorge.no, sammen med NHO-fellesskapets foreninger. Plattformen gjør innholdsutveksling mellom bransjeforeningenes nettsteder adskillig enklere, universell utforming er under kontinuerlig vedlikehold i tråd med gjeldende lover og regler, og enkel søkemotoroptimalisering (SEO) legger til rette for god synlighet i Google-søk.

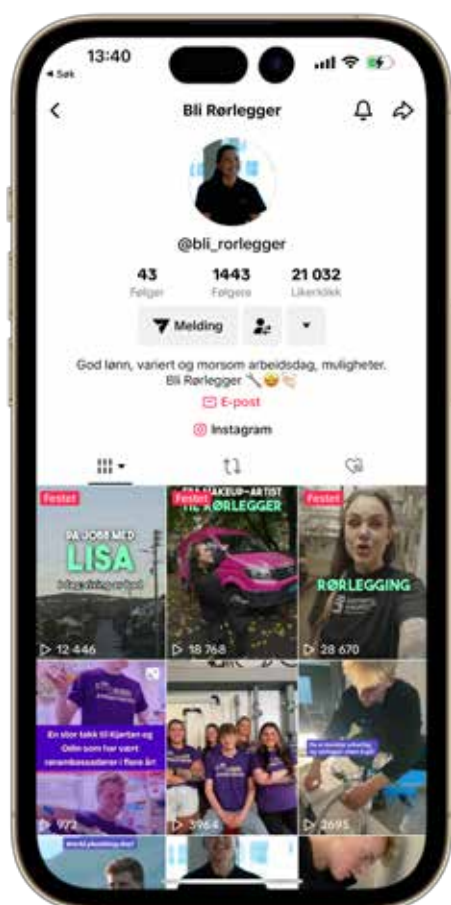
Visuelt har blirørlegger.no også fått et løft, ved bruk av den nye og ungdommelige profilen som ble designet i 2022. På Bli Rørleggersiden finnes informasjon om yrket og oversikt over utdannings-veier og utviklingsmuligheter som er nyttig for både ungdom, foreldre, lærere og ansatte i rørbransjen.

Sommeren 2023 var rørambassadørene på samling med ArmaturnJonsson i Sveits. Fokus var på å lage innhold til kommende rekrutteringssesong, bli bedre kjent, få faglig utbytte i forhold til produktene til AJ og snakke om hva man kan vise frem av rørleggerfaget, slik at det fenger og hvordan vi skal gjøre det sammen.

Rørambassadørene på samling i Sveits hos Armaturjonsson: (foran fra venstre) Silje Katrine Høva Johansen (GK Norge avd. Innlandet), Mathias Berge Simonsen (Rørkjøp/Idland AS), Christina Lie (Comfort B.O Forberg AS), Britt Synnøve Sveen Markhus (Sig. Halvorsen AS), Katrine Horghagen (Rørlegger Horghagen AS), Kasper Nystad, (Rørlegger Svein Andersen AS).

Bak fra venstre: Odin Høie Vollum, (Assemblin/Arve Hagen AS), Ida Uleberg (Halvard Thorsen/Evje Rørservice), Kjartan Rønneberg (Caverion Norge avd. Ålesund), Lisa Marie Stavnhaugen (Bademiljø Søstrene Amundsen Rørleggerbedrift AS), Christander Myrmæl Jimenez (Olaf B. Terjesen AS).

Primærkanalene for eksponering av Bli Rørlegger er Instagram, Snapchat, og TikTok. I 2023 opprettet vi en TikTok-profil for Bli Rørlegger, der vi deler filmer og innhold fra rørambassadørene. Innhold publiseres jevnlig hele året, med ekstra trykk fra juli til mars. På Snapchat ble unge i alderen 14–20 år eksponert for ulike annonser om yrket fra november til februar, i tillegg til at rørambassadørene har takeover hver uke slik at man får se hvordan en rørleggers hverdag er.

Facebook oppdateres ukentlig, men er en sekundær kanal som ikke prioriteres i like stor grad som tidligere.

Alle bestod svenneprøven: (f.v) Theodor Hofstad (Nordheim VVS AS), Andreas Støle (Varme & Rørteknikk AS), Julie Forseth (GK Rør), Henrik Berget (Tvetter Rørservice AS) og Petter Strande Lønhaug (Assemblin).

Det var Julie Forseth (GK Rør) for Trøndelag som fortjent stakk av med norgesmestertittelen.

BYGG REIS DEG 2023

Rørentreprenørene Norge arrangerte i tradisjon tro NM med svenneprøver under årets messe. 5 flotte kandidater fra forskjellige fylker i landet underholdt publikum ved å avlegge svenneprøve og konkurrerte om norgesmestertittelen live. De 5 kandidatene var: Theodor Hofstad (Nordheim VVS AS) for Buskerud, Henrik Berget (Tvetter Rørservice AS) for Oslo, Julie Forseth (GK Rør) for Trøndelag, Petter Strande Lønhaug (Assemblin) for Oslo, og Andreas Støle (Varme & Rørteknikk AS) for Vestland.

Alle 5 kandidatene besto svenneprøven, 3 Meget godt bestått, 2 bestått.

I forkant av finalen på Bygg Reis Deg vant kandidatene enten lokale mesterskap eller ble spesielt utvalgt av sine opplæringskontorer til på delta. Synliggjøring av et attraktivt og teknisk utfordrende rørleggeryrke, samt å forsterke yrkesstolthet er hovedintensjonene ved norgesmesterskap i rørleggerfaget, som RørNorge har arrangert siden tidlig 90-tall.

Hele reisefølget med faglærere fra hele Norge, ansatte fra opplæringskontorene, RørNorge og vertskapet fra Roth Norge samlet i logistikkenteret til Roth North Europe rett ved Kastrup flyplass i København.

FAGLÆRER- OG UTDANNINGSKONFERANSEN

Ble avholdt 15-18. november 2023 i København/Fredrikssund i Danmark i samarbeid med Roth Norge. I alt 62 deltakere fordelt på to fra RørNorges administrasjon, tre fra Roth Norge, 37 yrkesfaglærere og 20 ansatte ved våre opplæringskontor fikk opplæring

i vannbåren varme og innblikk i Roths store sortiment innen både varme og sanitær. På "vår" egen fagdag var temaene nyheter i Rørhåndboka, ny opplæringslov, Bli Rørlegger- fagteoriboka, Ifag og gjennomføring av eksamener på de forskjellige skolene.

ENERGI OG MILJØ

I 2023 seilte det å spare strøm opp som et viktig klima og miljø tiltak. Vi fortsetter å samarbeide med andre organisasjoner som er opptatt av energifleksibilitet, selv om noen av dem på noen områder har motstående interesser i forhold til elektrisitet. I "Energinetverket" deltar organisasjoner som: NELFO, NOVAP, Naturvernforbundet, VKE, Grønn Byggallianse, Norske Boligbyggelag, Solenergi-klyngen, Zero, Bellona.

I 2023 ble Byggenæringen invitert med på et klimasamarbeid med regjeringen for å redusere klimagassutslipp, derunder også energibruk i bygg. På grunn av dyrtid og høye renter er det mange som tar til orde for å redusere byggekostnadene, da er det tekniske løsninger man vil til livs. RørNorge fortsetter å hevde at energifleksibilitet, høy kvalitet på byggene med lang levetid i fokus, samt bygg som er forberedt for utskifting av tekniske løsninger med gode føringsveier, er veien å gå for fremtidens bygg. 1 februar 2023 ble Energikommisjonens rapport "Mer av alt – raskere" presentert, [se her](#).

Høsten 2023 la regjeringen frem sin energimelding og presenterte en handlingsplan for energieffektivisering. Olje og Energiminister Terje Aasland presenterte sammen med Klima og miljøminister Espen Barth Eide. Følgende historisk betydningsfulle ord (for oss i rørbransjen) ble uttalt: " – Det første og smarteste vi gjør er å bruke energi, særlig strøm, mer effektivt, sa Barth Eide og påpekte at å varme oss på panelovner ikke er spesielt smart. Han fortsatte med uttalelsen:

– Norge er et panelovnlend. Så vi har i vårt strømoverskudd kost oss med å varme oss opp med panelovner, som er ekstremt lite effektivt i forhold til mange andre løsninger, sa Barth Eide.

For rørbransjen er det gledelig at Regjeringen løfter frem varmpumper og vannbåren oppvarming som en viktig del av løsningen.

– Det er ikke mulig lenger å snakke om utslippsreduksjon uten å ta tak i den store elefanten i rommet, som er hvordan vi bruker energi, sier Barth Eide.

Les RørNorges artikkel etter fremlegg av handlingsplanen til Regjeringen [her](#).

Strømprisene har i 2023 fortsatt å bidra til at den norske befolkning i større og større grad forstår at vannbåren infrastruktur i bygg er veien til lavere strømregninger.

Men dagens gunstige strømstøtte bremser den store bølgen av energieffektivisering i privatboliger. Høye strømpriser har medført økt bevissthet og at Enova kom høsten 2023 med revisjon av støtteordningene sine. Salget av varmpumper ble tidenes beste også i 2023.

Fjernvarmeproduksjonen er i vekst. Det finnes om lag 100 fjernvarme konsesjoner i Norge. Det er frem mot 2030 varslet en økning i varme produsert i fjernvarmesystemer. Prising av fjernvarme er i spill, nå ser NVE på mulighetene for en ny prisstruktur. Det ble i 2023 besluttet at RørNorge skal starte arbeidet med å bygge opp et Fagkurs vannbåren varme, etter samme modell som for Fagkurs Sprinkler, som ble kjørt i gang i 2023.

2023 oppsummert viser at det fortsatt er faktorer som stikker kjepper i hjulene for det grønne skiftet i Norsk byggenæring, og at det er deler av byggeindustrien selv som er årsak til at løsninger som bidrar til mindre energibruk ikke blir tatt fullt ut i bruk. Hele byggenæringen, også rørleggere, kommer til å merke at det kommer krav til å bidra til lavere klimagassutslipp. Ombruk kommer til å feie inn over bransjen som en sterk vind, med usikkert utfall.

Dersom vi skal få kontroll over, og ha påvirkning på hvilke aktører som i fremtiden tar tak i det nye markedet med ombruksprodukter, må spesielt leverandørbedriftene i rørbransjen sterkere på banen. Den enkelte rørlegger vil måtte tenke over om man skal reparere produkter vi tidligere ukritisk har skiftet, ikke av økonomiske hensyn, men klimamessige. Klimakrav vil kreve endringer i hvordan både den enkelte fagarbeider og bedrift tenker og praktiserer sitt arbeid. Det varsles om færre nybygg, gjennbruk av eksisterende bygninger og tekniske løsninger.

RørNorge jobber, for norske rørleggerbedrifter, for å sikre økt utbygging av vannbåren infrastruktur, som gir energiforsyningen flere ben å stå på og frigjør elektrisitet til for eksempel transportsektoren og ny dataindustri som er energi- og effektkrevende, men også gir overskuddsvarme. Da er det viktig at folk opplever at det er lønnsomt å investere i energisparende tiltak. Dagens gunstige strømstøtteordninger vil ikke vare evig, hver og en må gjøre grep for å få forutsigbare kostnader og her spiller rørbransjen en viktig rolle. Det er viktig at vi i fremtiden kan levere riktige løsninger i rett kvalitet, slik at vi får spille den rollen vi har med å sikre norske bygg energifleksible oppvarmløsløsninger.

KOMMUNIKASJON OG MARKEDSFØRING

I tillegg til daglig drift av ror norge.no og publisering i sosiale medier, så har planlegging, designutforming og oppfølging av ulike arrangementer og kampanjer stått sentralt i perioden. Det har vært produksjon og kommunikasjon for podcasten Bare Rør, webinarer, kurs, og arrangementer som generalforsamlingen, samt kåringen av Årets Lærebedrift.

Rekrutteringsprosjektet Bli Rørlegger har også vært en oppgave i fokus, blant annet gjennom utvikling av den nye BliRørlegger-nettsiden.

INTERNKOMMUNIKASJON

Løpende drift av ror norge.no og Rørentreprenørene Norge på Facebook, LinkedIn og Instagram, samt designutvikling av diverse profilmaterialer, har vært blant de viktigste oppgavene innen internkommunikasjon. Avdelinger har også vært assistert med innhold, til bruk i deres kommunikasjon og på deres respektive nettsider.

Kommunikasjonsansvarlig utarbeider også informasjonsmateriell – både digitalt og på papir, samt tar seg av evalueringer etter gjennomførte arrangementer.

ØKT TILSTEDEVÆRELSE I MEDIA

Rørrentreprenørene Norge etterstreber å være en foretrukken kilde i rørbransjerelaterte spørsmål. Organisasjonen får ofte henvendelser fra fagpressen om uttalelser rundt fagtekniske spørsmål og rammevilkår og politikk som berører rørbransjen. Særlig gledelig i år var at vi fikk stor oppmerksomhet pga tidenes beste søkertall til rørleggerlinja. Etter dette fikk vi en reportasje om dette på God Morgen Norge.

Rørbransjens fantastiske søkertall var tema på God Morgen Norge: (fra venstre) Rørleggerlæling Lisa Marie Stavnshaugen (Søstrene Amundsen Rørleggerbedrift AS), Reporter Sonja Ystaas (TV2), Fagsjef Eli Heyerdahl Eide (Rørrentreprenørene Norge) og Rørleggermester Mathilde Olsen (Søstrene Amundsen Rørleggerbedrift AS)

PODCASTEN BARE RØR

Bare Rør med Eli & Poppe ble etablert i mars 2021 i samarbeid mellom Rørrentreprenørene Norge og Grønne VVS AS, med Eli Heyerdahl Eide (RørNorge) og Severin Poppe Midteide (Grønne VVS AS) som programledere. Podcasten tar for seg variert stoff av interesse for rørleggere og ledere av rørleggerbedrifter.

I starten av 2023 var gjestene blant annet Ole Erik Almlid, direktør i NHO, og Alex Rosén. I april valgte Severin å avslutte sin Bare Rør-karriere med episode nr. 100.

Etter en pause over sommeren besluttet RørNorge og fortsette suksessen i en litt annen form. Eli er "host" fra RørNorge sammen med fem nye co-hoster fra medlemsbedrifter: Christopher Skogstad Messiha fra Sandvika Rørleggerbedrift AS, Hussain El Haddaoui fra Norsk Rørservice AS, Kim Skogsrud og Tom Skogsrud fra Ringside Rørleggerbedrift AS og Daniel Eik fra Eiwa AS.

Episodene publiseres på [Spotify](#), [Apple Podcasts](#) og [Podbean](#). I 2023 ble det publisert 23 episoder, og det var 20 700 nedlastninger. Ved utgangen av 2023 var det totalt 108 episoder tilgjengelig. Ved utgangen av året hadde nesten 60 000 lastet ned og hørt episodene. Parallelt med episodepublisering, promoteres nye episoder av podcasten ukentlig på RørNorges nettsider, LinkedIn, Facebook og Instagram.

Co-host Christopher Skogsstad Messiha sammen med styreleder i RørNorge, Torhild Korsnes fra K.Lund AS og Eli Heyerdahl Eide.

Anita Krohn Traaseth var gjest, her sammen med co-hostene Kim og Tom Skogsrud, og Eli Heyerdahl Eide.

Co-host Hussain El Haddaoui, sammen med Erlend Elias og Eli Heyerdahl Eide.

Geir Andersen var gjest, her sammen med co-host Daniel Eik.

REGNSKAP 2023

STYRETS ÅRSBERETNING 2023

RØRENTREPRENØRENE NORGE

VIRKSOMHETENS ART OG LOKALISERING

Rørentreprenørene Norge (RørNorge) er en bransjeforening for rørleggerbedrifter og organiserer i dag 623 bedrifter med 15 lokalavdelinger spredt over hele landet. 17 av medlemmene er medlemmer via NHO gründer. RørNorge har 606 ordinære medlemsbedrifter.

Foreningen har kontoradresse på Majorstuen, Oslo.

Rørentreprenørene Norge er den nest største bransjeforeningen i NHO Byggenæringen, tidligere Byggenæringens Landsforening, som er nest største landsforeningen i NHO. NHO Byggenæringen består av 13 bransjeforeninge

FORTSATT DRIFT

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET 2023

RørNorges kjerneoppgave er å bidra til attraktive og lønnsomme rørleggerbedrifter. Alt vi foretar oss skal bygge opp om dette.

2023 har vært et grått år for rørbransjen, med mindre aktivitet særlig i privatmarkedet. Over Innlandet, Nord Trøndelag og i Bergensområdet har lavtrykket vært særlig tungt, med færre oppdrag og kamp om hvert eneste ett.

Ved inngangen til 2024 oppga 54 % av RørNorges medlemsbedrifter i NHOs undersøkelse at den generelle markedssituasjonen var tilfredsstillende, mens 38 % mente den var dårlig. Bare 9 % mente den var god. Halvparten av bedriftene var forberedt på at tidene ville bli dårligere, og 60 % hadde lavere ordretilgang enn for ett år siden. Økte renter og nedkjøling av økonomien har truffet byggenæringen hardest, men selv om vi er berørt har rørbransjen kommet bedre fra krisen enn enkelte andre bransjer i næringen. Oppdragene med å energi-effektivisere og rehabilitere har øket, service- og vedlikeholdsmarkedet går sin gang og prosjektmarkedet har hatt grei aktivitet.

26 % av rørentreprenørene som svarte på NHOs undersøkelse tar inn færre lærlinger neste år. Det kan få alvorlige følger. Ungdomskullene går ned i årene som kommer og det blir stadig flere eldre. For Styret har det vært viktig å holde trykket oppe på rekruttering og bedrifter er oppfordret til å prioritere de unge som kommer rett fra utdanning, når lærlingeplass skal tildeles.

Krigen i Ukraina har satt sitt preg også på den norske byggenæringen, og vil gjøre det i mange år fremover.

Prisene på importerte varer har steget i takt med at kronen har falt, og energi er en mangelvare.

RAMMEBETINGELSER

Knapphet på energi har endelig skapt forståelse for at vi må bygge mer energifleksibelt. 40 % av energibruken i Norge går til oppvarming av bygg. Det er energi som regjeringen mener kan brukes bedre for å elektrifisere mer av næringslivet. Energimeldingen som ble lagt frem høsten 2023 løfter energieffektivisering og vannbårne energiløsninger. RørNorge har i en årrekke jobbet for å skjerpe kravene i Teknisk Forskrift til energifleksible løsninger. Nå begynner det å lysne.

I takt med nye politiske signaler har Styret har vært opptatt av å sikre høyere kvalitet på utførelsen av vannbårne varme- og kjøleanlegg. Det er satt i gang et arbeid med å utvikle basiskurs for lærlinger og utførende rørleggere, med mål om oppstart i første kvartal i 2025. Det blir parallelt jobbet med å revidere Varmenormen som Styret ønsker at RørNorge skal ta større eierskap til.

Bærekraft og klimatiltak blir stadig viktigere, men målet om å kutte 55 % av klimagassutslippene i 2030, sammenlignet med utslippene i 1990, blir mildt sagt krevende. Mange bedrifter i rørbransjen er i gang med å kutte utslipp ved transport til og fra byggeplass, og ikke minst ved å digitalisere byggeprosessen slik at det blir mindre avfall. Ombruk er et tema tett knyttet opp imot klimatiltak som vår bransje må finne sin vei videre i. Vi har startet på omstillingen, men har et stort arbeid igjen.

Det er blitt dyrere å bygge i 2023, samtidig som høy rente har redusert kjøpekraften. Flere politikere og utbyggere er bekymret for de høye kostnadene og argumenterer for å bygge billigere. Styret i RørNorge mener det er mest miljøvennlig å bygge riktig første gang, og bygge bygg som kan stå i mange år og har lavest mulige drifts-kostnader. Det er etter de prinsippene RørNorge jobber politisk for et grønt skifte.

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli i 2022 og vi bruker loven for å presse frem bedre informasjon og grunddata om produktene. Flere av de største medlemsbedriftene deltar i et bransjesamarbeid for å gjøre det mulig å innfri kravene i loven. Manglende produktinformasjon, sammensatte produkter, ikke fornybart materiell i produktene samt produsentland som ikke tilfredsstillt krav til arbeidsmiljø, er en risiko for rørbransjen. I tillegg til å påpeke bransjeutfordringer, må også RørNorge veilede bedriftene i hvordan en kan rapportere effektivt på loven.

I arbeidet for å bidra til å omstille bransjen er samarbeid med andre viktig. Ingen klarer å løse klimautfordringene alene og vi avhengig av samarbeid, god logistikk og høy grad av digitale løsninger.

Innleieforbudet ble kastet på halve rørbransjen og hele Østlandsområdet, som en dårlig spøk 1. april 2023. RørNorge har jobbet mot forbudet og jobber for at det skal oppheves. De umiddelbare konsekvensene har blitt noe mindre enn fryktet fordi arbeidsoppgavene har vært færre. Men vi opplever at strukturendringene i bransjen forsterkes - slik vi advarte mot. Det er blitt vanskeligere å være enkeltstående, mellomstore, rørleggerbedrift.

Strukturendringene i bransjen gjør det enda mer aktuelt å passe på at vi har en bransjeorganisasjon som er sterk også om 50 år. Styret har satt ned et utvalg som skal vurdere strategi og vedtekter for organisasjonen, slik det ble lovet på generalforsamlingen i Bodø i juni 2023.

I regjeringens forslag til ny opplæringslov var opplæringskontorenes rolle betydelig svekket. I lovutkastet foreslo regjeringen å fjerne muligheten til at opplæringskontor kan være part i lærekontrakten. Styret i RørNorge advarte i april Stortinget mot å svekke opplæringskontorenes rolle og påpekte at 90 % av alle rørleggerlæringer er tilknyttet et av RørNorges opplæringskontorer. Styret skrev til Utdanningskomiteen at bransjeforeningen bidrar med verktøy som Ifag, utvikler lærebøker og kurs og sørger for at faget er oppdatert. Det er et viktig mål for RørNorge at en lærling i rørfaget får samme opplæring og gjennomfører de samme kursene, uansett om hun eller han bor i Oslo, Alta eller Trondheim.

Sammen med EBA og andre håndverksfag stod RørNorge i bresjen for en intens lobbykampanje og fikk snudd partiene på Stortinget. Et samlet Storting takket nei til forslaget fra Regjeringen. Seieren til tross, slaget er ikke endelig vunnet og alliansen må påse at Direktoratet og fylker følger Stortingets intensjon.

SYNLIGHET

Podcasten Bare Rør er et av de største synlighets-suksessene til RørNorge, sammen med webinarene. Veldig mange medlemmer og mulige medlemmer, treffes gjennom podcasten som tar opp store og små saker som kan være av interesse for rørleggerbedrifter. BareRører er en podcast dirrende av kjærlighet til bransjen.

I 2023 ble samarbeidet med Grønne VVS og Severin Poppe om Podcasten *Bare Rør med Eli og Poppe*, avsluttet etter 100 episoder. Mens Poppe forsvant til nye utfordringer, fortsatte RørNorge podcasten alene under navnet "Bare Rør". I løpet av 2023 ble det publisert 25 episoder, som hadde over 21 000 nedlastinger. I nye "Bare Rør" inviterer programleder Eli Hermine Heyerdahl Eide med seg gjesteverter fra medlemsbedriftene. Det gir variasjon i sendingene.

RørNorge er aktiv på Facebook med 2400 følgere, På LinkedIn har vi 1500 følgere og Instagram 780 følgere. Fortsatt er Facebook det området der vi oppnår størst

respons på innlegg, tett fulgt av LinkedIn. RørNorge er synlig i fagpressen når det gjelder politikk, rammebetingelser, rørfaglige spørsmål og rekruttering til bransjen.

Direkte kommunikasjon med medlemmene har høy prioritet. Jevnlige webinarer om aktuelle temaer har gitt synlighet, samtidig som de har økt medlemsservicen. I tillegg deltar vi på en rekke lokale arrangementer etter invitasjon fra lokalavdelingen, og vi deltar med glede på bedriftsbesøk.

MEDLEMSSERVICE OG MEDLEMSARBEID

Webinarer er en av bærebjelkene i arbeidet med medlemservice. *Teknisk Jusforum* i samarbeid med Nelfo og advokatfirmaet Grette er fortsatt superpopulært og holdes en gang i måneden. Kontraktsrett er fortsatt hovedingrediensen. Til sammen arrangerte vi åtte tekniske jusforum i 2023, med ca. 966 deltakere fra medlemsbedriftene til Nelfo og RørNorge. Det er 362 færre enn i 2022, men fortsatt følger mange webinarene. *Teknisk Jusforum* møter et åpenbart behov og er en stor suksess som skal videreføres.

RørNorge har tatt initiativ til, og invitert de øvrige håndverksfagene i NHO Byggenæringen med på webinarer i regi av Håndverksforum. I Håndverksforum har temaene variert, som sykefravær hos ansatte, ansvarsrett og tiltaksklasser, innleie, forsikringsvilkår, dokumentasjon og endringer i avhendingsloven. Mange av webinarene er med innledere fra NHO Byggenæringen. Til sammen har 18 webinar hatt 1438 deltakere fra fellesskapet, de fleste er ledere i rørleggerbedrifter. I gjennomsnitt har webinarene 90 deltakere.

I 2023 ble det arrangert SMB-dag og Generalforsamling i Bodø med 170 deltakere. Det ble tre tettepakke dager med høyt faglig program, flotte utflukter og aktiviteter. Høydepunktet for mange var konserten på Kjerringøy med selveste Halfdan Sivertsen. Rørfagets grand old lady i nord, Elise Thue-Nilsen som i mange år eide og drev rørleggerbedriften Nilsson i Bodø, bidro med en rørende og sterk åpning.

Kreativ rekruttering med Andreas Lillejord, fra Nilsson AS, *En oppfinner fra Vegårdshei* i Asbjørn Rugnes, Vegårdshei Rørleggerservice AS og et mulig *Batterieventyr i nord* med Remi A. Wågan, Haaland AS, var inspirerende høydepunkter.

Sjeføkonom i NHO Øystein Dørum og bærekrafts direktør Tom Ivar Myhre fra Backe AS bidro også til å løfte det faglige programmet. Den store saken til generalforsamlingen, spørsmålet om kjedekontor kunne bli medlemmer i RørNorge, ble trukket og tatt med for en bred utredning.

På banketten på Luftfartsmuseet ble Nilsson Haras AS kåret til Årets lærebedrift og Asbjørn Rugnes, Vegårdshei Rørleggerservice AS, ble kåret til *Årets oppfinner*. De aller fleste av generalforsamlingens deltakere kom en dag i forkant og deltok på SMB-dagen som ble arrangert i samarbeid med Nelfo Nord. SMB-dagen var en blanding

av lange og korte sesjoner der programmet var innom kontrakter, arbeidsmiljølov, lønnsoppgjør, godt arbeidsmiljø, økonomi, vannbåren varme og rekruttering.

Tilbakemeldingen etter arrangementene i Bodø var svært gode og deltakerne ønsker at det fortsatt skal arrangeres en SMB-dag i tilknytning til generalforsamlingene.

Entreprenørkonferansen ble avholdt i begynnelsen av november, med sterke foredragsholdere og spennende tema. Sjefredaktør i VG, Gard Steiro gav en vekker på hva kunstig intelligens kan bety, Sigbjørn Aanes i First House delte betraktninger på hvordan politikk påvirker bransjen, Daniel Siraj i OBOS advarte mot høye byggekostnader, og spesialrådgiver i Forskningsrådet hyllet praktiske fag. Digitalisering, bærekraft, politikk og økonomi var overskrifter. Målgruppen for Entreprenørkonferansen er bedrifter i prosjektmarkedet med en omsetning på mer

enn 40 millioner kroner. Entreprenørkonferansen ble holdt på Holmen Fjordhotell i Asker.

Antall ansatte i medlemsbedriftene har en liten nedgang på 2 % sammenlignet med 2022. Omsetningen for medlemsbedriftene ligger på samlet ca 21 milliarder kroner som er en økning på 4,7 % sammenlignet med 2022. RørNorges medlemskontingent og serviceavgift ble redusert med fattige 54 kroner sammenlignet med 2022 og utgjorde kr 23 966 781 i 2023. Reduksjonen skyldes at Generalforsamlingen i 2022 reduserte beregningen av kontingent fra 0,30 % til 0,25 % for alle lønnsinntekter under 10 millioner kroner.

FAGLIG AUTORITET

Etter flere års arbeid er det endelig utviklet et kurs for utførende rørleggere i sprinkling. I 2022 var avtalen mellom RørNorge, KIWA og FG for å kunne tilby sprinklerutdanning for både lærlinger og rørleggere i

bedrift, i mål. Nå er instruktører over hele landet kurset, alt undervisningsmateriell er på plass og de første kursene er gjennomført. Sprinkelkurset tilbys først og fremst lærlinger som er i sitt siste læreår, men avdelingene i RørNorge kan velge å kjøre kurset for utførende rørleggere i medlemsbedrifter.

Tidligere måtte all FG-godkjent kursvirksomhet i sprinkling gjennomføres på Karmøy. Det ble kostbart å sende alle utførende på kurset. Nå må en kun til Karmøy for videre spesialisering og påbygging som faglig leder for utførelse (FG 900) og montørkurset bygges på med to-tre dager hos KIWA.

RørNorge har i 2023 med stolthet lansert læreboken "Bli Rørlegger - Fagteori" for elever på VG 2, rørleggerlinja. Faglærerne Ståle Myklebust, Astrid Høgden og Øystein Skyttermoen gjorde sammen med prosjektansvarlig Are Skaar Nielsen en fantastisk jobb for å realisere den etterlengtede læreboken. Styret satte i gang lærebokprosjektet for å styrke fagutdanningen av rørleggere og boken er tatt svært godt imot. Boken har skjelt til både Ifag og RørHåndboka slik at det er samsvar mellom de tre viktige fagkildene.

Læreboken ble trykket i 3000 eksemplarer og solgte over 1000 bøker til skolestart høsten 23. Det gjenstår å se om hver elev får egen bok, eller om bøkene resirkuleres fra kull til kull.

Det ble i 2023 gjennomført ett baskurs med 30 deltakere. Våtromskursene utgjør den største andelen av kursvirksomheten og 462 personer, for det meste lærlinger ble kurset i fjoråret, mot 482 i 2022. RørNorge dekker 50 % av det totale kursmarkedet i Norge for grunnmodul og fagmodul A i våtrom. Det er et godt utgangspunkt for å nå målet om en lik og god fagopplæring.

Ifag hadde i 2023 positivt driftsresultat på kroner 426 515, overskuddet blir med fratrukket av skatt værende i prosjektet. Det ble det solgt lisenser for 3,7 millioner kroner, noe som er 400.000 lavere enn året før. Nedgangen vitner om et noe strammere år med litt færre lærlinger. Inntektene i Ifag skal i hovedsak gå til å utvikle produktet, i tillegg til å bidra med kroner 500.000 til å rekruttere flere til faget. I 2023 ble det utviklet en lenge etterlengtet App for brukerne av Ifag.

Det er avdekket behov for å gå grundig gjennom det faglige innholdet på portalen Ifag for å sørge for at innholdet er korrekt og at det er samsvar mellom det som står i Rørhåndboka og annet fagmateriell. Arbeidet er ventet å bli hovedprioritet i 2024.

Det ble på vårtiden avholdt et fellesmøte med Byggmesterne som også har tatt Ifag i bruk. Det er enighet om å samarbeide om utvikling av eventuelle nye funksjoner dersom det er hensiktsmessig. Utvikling av en app var et slikt samarbeidsprosjekt. Det er DataPower Learning som drifter systemet som brukes av alle opplæringskontorene.

Styret vedtok å sette i gang et forprosjekt for å vurdere muligheten for en digital fagbank der sjekklister, Byggsøk, akkord tariff og annet fagmateriell kan tilgjengeliggjøres både for bedrifter og bedriftenes systemer. Det vil være en styrke for bransjen med tilgang til slike verktøyer.

Dessverre tar arbeidet med alle moduler i det nye kvalitets-systemet fortsatt tid, selv om det er Cordel som skal utvikle, ferdigstille og drifte løsningen. RørNorge har holdt og holder fortsatt, det gamle websystemet i drift.

I 2023 opprettet styret et Faglig utvalg med representanter fra bedrifter av ulik størrelse som bidrar med innspill til Rørhåndboka og tekniske løsninger. Det er svært positivt at flere medlemsbedrifter aktivt engasjerer seg til rørfagets beste.

REKRUTTERING

Tradisjonene tro arrangerte RørNorge NM med svenneprøve under årets Bygg Reis Deg i Lillestrøm. Fem ungdommer fra hele landet konkurrerte om tittelen Norgesmester i rørleggerfaget og tok svenneprøven på messestanden. Julie Forseth fra GK Rør Trondheim ble Norgesmester.

Yrkes NM og Bygg Reis Deg er store og kostbare rigg som involverer ansatte både lokalt og sentralt. Arrangementene må skape oppmerksomhet og engasjement utover det som skjer på messeområdet for å kunne forsvares. Allerede gir arrangementet oppmerksomhet i lokalpressen både før, underveis og etter messen, men det kan bli enda bedre.

Digitale plattformer er fortsatt et viktig sted å møte ungdommer som kan tenkes å komme til rørfaget. Men de fysiske møtene avdelingskontorene og rørambassadørene gjennomfører har uten tvil enorm betydning for fagets attraktivitet. Rørfaget er uten sammenligning det mest populære byggfaget!

I 2023 var det en oversøking til VG 2 rørleggerlinja og 50 % flere søkere enn plasser! 895 ungdommer søkte til de 596 elevplassene på rørleggerlinja på de 38 skolene som tilbyr linja. Det er særlig gledelig å se at rørfaget tiltrekker seg jenter. 72 av søkerne var jenter, det er en økning på 26 % fra året før. Det er nå fire ganger så mange (8 %) jenter som er i utdanning eller i lære, enn det er ferdig, aktive rørleggere (2 %). Ingeborg-nettverket for kvinner i rørbransjen og bevisst satsing på rørambassadører av begge kjønn er en suksessfaktor.

Det ble på høstparten gjennomført både opplærings- og faglærerkonferanse. Dette var nyttige samlinger som bidro til å sikre kvalitet på opplæring av fremtidens rørlegger.

ARBEIDSGIVERI/TARIFF/LØNNSFORHANDLINGER

BNL forhandler lønn med Fellesforbundet på vegne av byggenæringen. RørNorge har en representant, Thomas Jørs fra Chr. M. Vestheim AS, Kokstad, i forhandlingsutvalget. I 2023 var det mellomoppgjør der LO og NHO barket sammen og forhandlingene endte i

en fire dager lang streik. Flere av våre største medlemsbedrifter ble rammet av streik. Lønnsoppgjøret gav en ramme på 5,2 %.

REGULERING AV AKKORDTARIFFEN

RørNorge og Fellesforbundet foretok en teknisk revisjon av Akkordtariffen 2023 for rørleggerfaget. Akkordtariffen ble nullstilt og grunnprisen oppdatert med nye generelle tillegg og 5% økning av grunnprisene.

POSITIVT RESULTAT

Kontingenten til NHO Byggenæringen var i 2023 på 3 219 094 kroner. Driftsinntektene i 2023 ble på kr 41 105 000, en økning på kroner 2 268 000 sammenlignet med året før. Økningen skyldes i hovedsak vesentlig høyere kursvirksomhet enn tidligere og høyere inntekter fra salg av læremateriell. Driftsutgiftene ble på kroner 41 122 000 og inkluderer nysatsinger som lærebok i Rørleggerfaget, utvikling av sprinklerkurs for utførelse og videreutvikling av Ifag med app for brukerne og stor kursvirksomhet. Driftsutgiftene økte med kroner 3 448 000 sammenlignet med 2022.

Driftsresultatet eksklusiv finansinntekter ble på minus 18.000 kroner, mens resultatet inkludert finanskostnader før skatt, ble på kroner 1 352.000. Årsresultatet ble kroner 171 000 høyere enn i 2022.

Styret ønsker å holde finansinntektene utenfor ordinært driftsregnskap fordi dette er inntekter, og noen ganger utgifter, som er vanskelig å beregne. Mens finansinntektene i 2022 var på 35 000 kroner var de i 2023 på 1 393 000 kroner. Det vitner om at 2023 var et godt år i aksjemarkedet og at forvaltning av NHO Fond er god.

Honorarutgiftene ble i 2023 på 7 130 000, det er 542 000 lavere enn i 2022. Honorarutgiftene er likevel høyere enn budsjettert, det skyldes særlig trykking og utvikling av læreboken i rørleggerfaget, utvikling av det nevnte sprinklerkurset og en veldig økning i NHOs It-tjenester.

Det er gjort en avsetning på NOK 413 000 i 2023 for å hensynta valutaendringer og mulige rentekostnader i striden med EU. Til sammen er det satt av kroner 1 063 000 til et mulig tap på konflikt fra 2015 i forbindelse med forskningsprosjektet Nanoflex.

Det er ikke et mål å drive med overskudd, men det er et mål å drive økonomisk nøkternt. RørNorge har hatt en økonomisk nøktern drift og har kunnet utvikle nye kurs og nytt læremateriell over ordinært driftsbudsjett, men så ble inntektene høyere enn budsjettert.

ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Arbeidsmiljøet anses som godt, men tempoet er høyt og det kan være krevende å forholde seg til mange endringer og nye verktøy.

Sykefravær er på 2,5 % i 2023. Det har ikke blitt meldt om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Det er hjertestarter tilgjengelig i lokalene våre og det ble i 2023

gjennomført kurs for ansatte i bruk av hjertestarteren. RørNorge har som mål at det skal råde full likestilling mellom kvinner og menn, og har innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Administrasjonen var ved utgangen av 2023 ni ansatte, der fem er kvinner og fire er menn. Foreningens styre består av ti menn og to kvinner, det er en dobling av antall kvinner i 2023 sammenlignet med året før.

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø. RørNorge er Miljøfyrtårn sertifisert. Våre lokaler er hovedsakelig oppvarmet med fjernvarme, kun spisslast er elektrisk.

Oslo, 08.02.2024

Styreleder
TORKILD KORSNES

Styremedlem
ANDREAS KNUTSEN

Styremedlem
ANDREAS HELLEM

Styremedlem
EIRIK AULIE

Styremedlem
HELGE RANHEIM

Styremedlem
INGER LIEN HALVORSEN

Styremedlem
KNUT JENSEN

Styremedlem
MIKE KRISTIANSEN

Styremedlem
NINA REIERSRUD

Styremedlem
PER HARALD OLSEN

Styremedlem
TROND HAGEN

Styremedlem
ÅKE SCHERFFENBERG

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i 1.000 kr)	Noter	2023 Regnskap	2022 Regnskap
DRIFTSINNEKTER			
Medlemskontingent/serviceavgift		23 967	23 967
Kurs- og oppdragsinntekt		3 282	3 531
Opp/ut inntekt		867	835
Annen driftsinntekt		12 989	10 504
Sum driftsinntekter		41 105	38 837
DRIFTSKOSTNADER			
Endring i beh. av varer under tilvirkning		0	-8
Varekostnad		-2 893	-2 717
Lønnskostnader	1,2	-12 556	-10 853
Avskrivning av driftsmidler	3	-11	-29
Husleie og drift av lokaler		-1 308	-1 216
Kjøp av tjenester		-7 130	-7 672
Reise-, møte-, og representasjonskostnader		-5 874	-4 158
Annen driftskostnad		-11 350	-11 022
Sum driftskostnader		-41 122	-37 674
Driftsresultat		-18	1 162
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		425	199
Annen finansinntekt	4	968	-164
Sum finansinntekter		1 393	35
Annen rentekostnad		-1	-2
Annen finanskostnad		-22	-14
Sum finansinntekter og finanskostnader		-23	18
Netto finans		1 370	17
Resultat på skattekostnad		1 352	1 181
Skattekostnad	5	-347	-283
Årsresultat		1 005	897
OVERFØRINGER			
Annen egenkapital	6	1 005	897
SUM OVERFØRINGER		1 005	897

BALANSE

(Beløp i 1.000 kr)	Noter	2023	2022
EIENDELER			
<i>Anleggsmidler</i>			
Immaterielle eiendeler		271	160
Utsatt skattefordel			
Sum immaterielle eiendeler		271	160
<i>Varige driftsmidler</i>			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	3	4	15
Sum varige driftsmidler		4	15
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Aksjer og andeler	4	661	661
Andre langsiktige fordringer	4	717	800
Sum finansielle anleggsmidler		1 379	1 462
Sum anleggsmidler		1 654	1 637
<i>Omløpsmidler</i>			
Varer			
		11	11
<i>Fordringer</i>			
Kundefordringer		1 832	375
Andre kortsiktige fordringer	7	702	1 866
Sum fordringer		2 534	2 241
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte obligasjoner	4	9 710	8 747
Sum investeringer		9 710	8 747
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	11 916	10 758
Sum omløpsmidler		24 171	21 756
Sum eiendeler		25 826	23 394
EGENKAPITAL OG GJELD			
<i>Egenkapital opptjent egenkapital</i>			
Egenkapital oppl./utv.fond	6	4 223	3 355
Annen egenkapital	6	15 948	15 810
Sum opptjent egenkapital		15 948	19 166
Sum egenkapital		20 171	19 166
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		1 085	1 219
Betalbar skatt	5	458	283
Skyldig offentlige avgifter		954	929
Annen kortsiktig gjeld	9	3 157	1 797
Sum kortsiktig gjeld		5 655	4 228
Sum gjeld		5 655	4 228
Sum egenkapital og gjeld		25 826	23 394

Oslo, dato inn her...

Daglig leder
MARIANNE WÆTNES RØISELAND

Styreleder
TORKILD KORSNES

Styremedlem
NINA REIERSRUD

Styremedlem
HELGE RANHEIM

Styremedlem
PER HARALD OLSEN

Styremedlem
KNUT JENSEN

Styremedlem
TROND HAGEN

Styremedlem
EIRIK AUALE

Styremedlem
ÅKE SCHERFFENBERG

Styremedlem
**ANDREAS VEDDEGJERDE
KNUTSEN**

Styremedlem
MIKE KRISTIANSEN

Styremedlem
INGER LIEN HALVORSEN

Styremedlem
ANDREAS HELLEM

NOTER TIL REGNSKAPET

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og NRS 8 - God regnskapsskikk for små foretak. Årsregnskapet gjengis i hele tusen.

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, fratrukket avskrivninger og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Vesentlige driftsmidler som består av flere betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Varige driftsmidler nedskrives til gjenvinnbart beløp ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til eiendelen. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet.

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på transaksjonstidspunktet.

BRUK AV ESTIMATER

I utarbeidelse av årsregnskapet har man brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk. Områder som i stor grad inneholder slike kjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

INNETEKTER

Tjenester inntektsføres etter hvert som de leveres. En overveiende del av inntektene er kontingenter, som opptjenes og periodiseres per kalenderår. Inntektsføring skjer løpende på bakgrunn av utfakturering foretatt av NHO Fellestjenester.

SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt

ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli utnyttet.

VARER

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og netto salgsverdi. Netto salgsverdi er estimert salgpris ved ordinær drift etter fradrag for beregnede nødvendige utgifter for gjennomføring av salget. Anskaffelseskost inkluderer utgifter påløpt ved anskaffelse av varene og kostnader for å bringe varene til nåværende plassering og tilordnes ved bruk av FIFO - prinsippet.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. For øvrige kundefordringer utføres en spesifisert avsetning for å dekke forventet tap på krav.

PENSJONER

Foreningen har både ytelsesbasert og innskuddsbasert pensjonsordning. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesbasert ordning beregnes

etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over gjennomsnittlig gjenstående tjenestetid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10% av det største av bruttopensjonsforpliktelser og pensjonsmidler. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene for pensjonsforpliktelser.

KORTSIKTIGE PLASSERINGER

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

1 LØNN

LØNNSKOSTNADER	2023	2022
Lønn	8 660	7 581
Arbeidsgiveravgift	1 559	1 322
Pensjonskostnader	1 426	1 277
Andre lønnsrelaterte ytelser	911	673
Sum	12 556	10 853

Foreningen har gjennomsnittlig i 2023 sysselsatt 9 årsverk.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foreningens pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER	Daglig leder	Styret
Lønn	1 294	0
Annen godtgjørelse	20	697
Sum	1 314	697

REVISOR

Kostnadsført revisjonshonorar for 2023 utgjør TNOK 58. Av dette utgjør TNOK 8 andre honorarer.

2 PENSJONSKOSTNADER

PENSJONSKOSTNADER

Foreningen er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foreningens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

INNSKUDDSORDNING

Foreningen har en avtale i Storebrand som omfatter 9 medlemmer. Årets pensjonskostnad er TNOK 1 009.

EKSTRAPENSJON

Denne avtalen er organisert i Storebrand og ført som en lønnskostnad. Ordningen omfattet 4 medlemmer i 2023. Premien er TNOK 293.

AFP

Ordningen startet 31.05.2019 omfatter 5 medlemmer. Årets kostnad er TNOK 124.

3 ANLEGGSMIDLER

TYPE FORDRING	IT-Utstyr	Inventar	SUM
Anskaffelseskost pr 01.01.2023	816	0	816
Tilgang/avgang	0	0	0
Samlede avskrivninger pr 31.12.2023	-812	0	-812
Balanseført verdi pr 31.12.2023	4	0	4
Årets avskrivning	11	0	11
Avskrivningsssats ordinære avskrivninger	20 %	20 %	

4 INVESTERINGER

ANLEGGSMIDLER	Anskaffelses kost	Balanseført verdi
Aksjer		
Boligmappa	661	661
Sum Aksjer	661	661

	Lånesum	Balanseført verdi
Lån		
Mester.com	618	618
Sum	618	618

Påløpte renter per 31.12.23 utgjør TNOK 100.

OMLØPSMIDLER	Markedsverdi	Resultatført avkastning
NHO Landsforeningsfond	9 710	963
Sum	9 710	963

NHO finansavdeling forvalter midler på vegne av NHOs landsforeninger. Midlene plasseres i aksjer/obligasjoner i Norge og i utlandet og er vurdert til markedsverdi.

5 BETALBAR SKATT

Årets skattegrunnlag	2023	
Resultat før skattekostnader	1 352	
Permanente og andre forskjeller	89	
Endring i midlertidige forskjeller	504	
Anvendt skattemessig framførbart underskudd	0	
Årets skattegrunnlag	1 945	

Årets skattekostnad	2023	2022
Betalbar skatt	428	283
Formueskatt tidligere år	30	0
Utsatt skattefordel	-111	0
Årets skattekostnader	347	283
Midlertidige forskjeller	2023	2022
Anleggsmidler	-50	-57
Omløpsmidler	-120	-22
Fremførbart underskudd	0	0
Forpliktelse	-1 063	-650
Sum	-1 233	-729
Utsatt skattefordel/kostnad	-271	-160
Utsatt skatt balanseføres.		

6 EGENKAPITAL

Årets endring i egenkapitalen:

	Opp&Ut	Forening drift	Service drift	Ifag	Sum
EK 01.01.2023	3 355	3 752	8 108	3 950	19 166
Årsresultat	868	2 143	-2 432	426	1 005
EK 31.12.2023	4 223	5 895	5 677	4 736	20 171

7 ANDRE FORDRINGER

	2023	2022
Avsetning inntekt	0	135
Tilgode MVA	0	362
Forskuddsbetalte kostnader	478	301
Andre kunderelaterte fordringer	224	1 068
Sum	702	1 866

8 BANKINNSKUDD, KONTANTER O.L.

Inngående midler på skattetrekkkonto (bundne midler) pr 31.12.2023 er TNOK 514.

9 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Type gjeld	2023	2022
Feriepenger	991	846
Påløpte kostnader	2 166	952
Sum annen kortsiktig gjeld	3 157	1 797

Rørentreprenørene Norge
Fritjof Nansens vei 17
0369 OSLO

Til Rørentreprenørene Norge, Generalforsamling 2024

Jeg har i perioden mottatt fortløpende referater fra styremøter og registrert styrets behandling av løpende regnskap med administrasjonens kommentarer, arbeidsbudsjett og budsjettammer.

Aktiviteten i foreningen har vært god i 2023.

Jeg har mottatt referater, styregodkjent regnskap, samt Revisors beretning.

På dette grunnlag har jeg ingen kritiske bemerkninger til det fremlagte regnskap for 2023 og anbefaler dette godkjent.

Lørenskog 20 . April 2024

Frode Haraldsen
Kritisk revisor

© 2018
316-01
316-01
316-01
316-01

Til generalforsamlingen i Rørentreprenørene Norge

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Rørentreprenørene Norge, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 8. februar 2024

PricewaterhouseCoopers AS

Marius Thorsrud
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

RAMMEBUDSJETT 2025

Budsjett 2025 tar utgangspunkt i foregående år når det gjelder faste utgifter som lønn, kontorhold, tilbakeføring til avdelingene, avgifter på datalisenser, kontingenter etc.

To poster er ekstraordinære for 2024 og 2025. Dette medfører at budsjettet gjøres opp ved bruk av akkumulerte midler.

Vi skal styrke NHO Byggenæringen og vi skal påse at RørNorge er en sterk organisasjon i fremtiden. Det er derfor bevilge ekstra midler på 2024 og 2025 budsjettet til styrking av NHO Byggenæringen og til sterk rørbransje.

Styrets prioriteringer og seks satsingsområder ligger til grunn for alt arbeid i Rørentreprenørene Norge.

Det legges opp til en fortsatt betydelig aktivitet for å rekruttere til faget, Yrkes NM, faglig oppdatering, løfte kompetanse på vannbårne energianlegg, samt andre kostnader knyttet til ivaretagelse av faget og utvikling av organisasjonen.

Digitalisering og grønt skifte vil ha prioritet i arbeidet med budsjettet.

Rørentreprenørene Norge	2024	2025
Medlemskontingent/Serviceavgift	23 200 000	23 000 000
Kurs- og arrangementinntekter	5 400 000	5 400 000
Opp/Ut inntekter	835 000	835 000
Annen driftsinntekt	10 800 000	10 000 000
Sum inntekter	40 235 000	39 235 000
Varekostnader	325 550	325 550
Sum varekostnader	325 550	325 550
Lønnskostnader	13 150 000	13 700 000
Avskr. av driftsmidler og immaterielle eiendeler	30 000	30 000
Husleie og drift lokaler	1 350 000	1 300 000
Honorar/kjøp av tjenester	8 424 450	7 200 000
Reise-, møte- og representasjonskostnader	6 546 735	6 500 000
Annen driftskostnad	11 903 265	11 000 000
Sum driftskostnader	41 404 450	40 200 000
Driftsresultat	-1 495 000	-940 550
Resultat av finansposter		
Ordinært resultat før skattekostnad		

Forslag til vedtak:

Styret anbefaler budsjettrammen for 2025 for Generalforsamlingen. Medlemskontingent og serviceavgift forblir uendret.

RØRENTREPRENØRENE
NORGE